

SLOVENSKI NAROD

Podružnice: **MARIBOR**, Grajski trg št. 8. — **NOVO MESTO**, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — **CELJE**: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — **JESENICE**, Ob kolodvoru 104.
Račun pri poštнем čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Akcija rimskih političnih in gospodarskih krogov za tesnejše sodelovanje s Francijo dobiva konkretne oblike

predstavniki. Za mesec september je nameravan poset francoskih parlamentarcev v Rimu in pri tej priliki naj bi se kar najbolj poglobile medsebojne zveze. Meseca oktobra bi nato italijanski parlamentarci vrnili poset francoskim. V političnih krogih smatrajo, da bo to pričetek tesnejšega političnega sodelovanja, ki predstavljajo po mnenju gotovih rimskih krogov življenjsko potrebo Italije. Razpravlja se tudi o sklicanju italijansko-francoske gospodarske konference, ki naj bi omogočila razpravo o vseh skupnih gospodarskih interesih.

kubanska vlada zaradi nezanesljivosti kubanske oborožene sile ne bo mogla zaje-
diti reda in miru, je Roosevelt dal svoj
pristanek za oboroženo intervencijo Zedinje-
nih držav. Danes je dopluto proti Kubi 36
vojnih ladij z okroglo 20.000 mož morna-
riških suhozemskih čet, ki bodo začasno
prezele vso oblast na Kubi. Inozemski di-
plomatski zastopniki so že dali svoj
pristanek na to intervencijo Amerike.

vlada ne more več z njim zaupno sodelovati, kakor bi bilo to tudi v interesu cerkve in kar bi tudi odgovarjalo željam vlade. Škof dr. Rendtorff se je nato obrnil na državnega namestnika za posredovanje, toda državni namestnik ga ni hotel sprejeti ter mu je sporočil, da docela odobrava stališče vlade. Škof je spoznal, da v takih prilikah ne more več voditi svojih poslov ter je sklical nemudoma cerkveni svet, ki je ustrelen njegovi prošnji ter mu dovolil dopust. Z drugimi besedami se to pravi, da je odstavljen in se bode v najkrajšem času vršile volitve novega škofa, ki bo zanesljivejši pristaša hitlerjevskega režima.

Bruselj, 23. avgusta. r. Med domačini v belgijskem Kongzu vlada vedno večje nezadovoljstvo zaradi naraščajoče gospodarske krize. Mnoge se vesti o povstah v vseh delih belgijske kolonije. Pleme Bašilela, ki živi pod najtežjimi pogoji, se je uprlo ter napadlo na tem ozemlju stacionirane evropske vojaške edince. Zamorci so obstreljevali vojaške oddelke z zastrupljenimi puščicami, tako da je moralo tudi vojastvo uporabiti orožje. Veliko število zamorcev je bilo ubitih, mnogo pa ranjenih. Tudi vojaki so imeli znatne izgube. Sele po ojačenju vojaških posadk se je posrečilo revolucijo zatreti in prisilili plemo k predaji.

Atene, 1. avgusta. AA. Notranji minister je izdelal zakonski načrt, po katerem bodo tudi ženske lahko izvoljene v občinske zveze. Znano je, da imajo ženske na Grškem že več let aktivno volilno pravico pri občinskih volitvah, toda doslej niso pokazale ravno preveč zanimanja za to pravico, ker jih je doslej le malo glasovalo.

Berlin, 11. avgusta. A.A. Snoti je bila podpisana nova trgovinska pogodba med Nemčijo in Turčijo. Pogodba bo poglobila dosedanje prijateljske in gospodarske stike med obema državama. Po mnenju nemških gospodarstvenikov bo ta pogodba prav izdatno razširila nemško zunanjo trgovino. Nova pogodba bo olajšala izmenjavo blaga in plačila med obema deželama. Turška vlada je razširila seznam blaga, ki se bo smelo uvažati iz Nemčije.

London, 11. avgusta AA. S parnikom »Otranto« je prispela na angleški trg prva pošiljatev avstralskih pomaranč. Pošiljatev obsega 30.000 zabojev. Še tekom poletja prispje druga pošiljatev 50.000 zabojev. Avstralski izvozniki bodo skušali s temi pridelki osvojiti angleška in druga evropska tržišča.

London, 17. avgusta. A.A. 15. avgusta bo
otvorjena redna trikratna dnevna letalska
zveza med Londonom in Plymouthom. Pro-
ga je dolga 185 milj. Letala bodo pristajala
tudi v Portsmouthu in v Southamptonu. V
Angliji je zdaj 10 rednih letalskih zvez.
Prihodnje leto bodo odprte še nadaljše.

London, 23. avgusta A.A. Lord Baden Powell, ki je v četrtke zapustil jemborejšjo skavtov na Madžarskem, se je danes vrnil na parnik »Calgaric« s 650 skavti in Velike Britanije. S svojimi skavti bo obiskal Nizozemsko, Poljsko, Litvo, Latvijo, Estonsko, Finsko, Švedsko in Norveško. Potovanje bo trajalo 70 dni.

London, 17. avgusta. AA. Zumanji ministar sir John Simon bo jutri odpotoval iz Rio de Janeira in se vrne v Anglijo na parniku »Arlanza«. Med njegovim vedtenskim dopustom se mu je zdravje izdatno izboljšalo. Po prihodu v London prevzame zopet vodstvo zumanjega ministrstva.

Angleški tisk zahteva odločne korake velesil in obtožbo Nemčije pred Društvom narodov

London, 14. avgusta. Vsi angleški listi se obilno bavijo z novo izjavljavo kampanjo Nemčije proti Avstriji in naglašajo potrebo energične intervencije veleil. »Obravnavaj« piše med drugim, da pravega odgovora na demarš veleil ni dala nemška vlada v Berlinu, marčev monarkovsko radio postaja, ki je komaj 24 ur go svedeni obljubi berlinske vlade priredila nova hujšakova predavanja proti Avstriji. Danes izira Nemčija samo še s prejavljavi v svojem radu, že jutri pa bo morda šla dalje in poslala preko meje svoje čete. Odkar so v Nemčiji na oblasti

narodni socialisti, kažejo neprestano, da
bodejo iti tako daleč, kakor se jim bo
dopustilo. Zato je neobhodno potrebno, da
se temu rovarjenju zoper naš Evrope na-
pravi energično konec. V enakem smislu
piše tudi »Times«, ki dostavlja, da je že
v teku preiskava ter da se vrši med Fran-
cijo, Anglijo in Italijo živahna izmenjava
mislí v nadaljnjih skupnih ukrepih. List
mislí, da ne more biti več nobenega dvoma,
da bodo morale velestate po svojih
brezposelnih intervencijah v Berlinu
predložiti vsa zadeva Društvu narodov.

Ogenj je uničil gospodarska poslopja grofa Barbe na Dolu pri Rakovniku

Trebnje, 14. avgusta. Vsa Dolenska je pod vtišom strašnega požara v Žužemberku, kjer je štirim posestnikom pogorelo prav vse. Mnogo se napravila in govori o vzrokih pogostih požarov in vedno bolj prevladuje prepričanje, da je ogemj zanetila zločinski roka. Skrbna preiskava, ki so jo uvedle oblasti, bo prišla več jasnosti in pričakovati je, da bodo kmalu pojasnjeni tudi drugi požari na Dolenskem, ki se množijo iz dneva v dan. Požari samo že, da je samo v okolici Mokro noge v enem tednu gorelo trifkat in da so prozračili pridno na nogah, da izmedle zločince, ki imajo gotovo vse požare na vesti. Judstvo na Dolenskem je zelo preplašeno in zbegano ter se v nekaterih vaseh že uveljavi pobega strahu.

shranil ves letošnji pridelek, poleg tega je zgorela šupa z vozom in stroji, mnogo voz, 70.000 kg detelje, 12 vagonov pšenične slame, 65 voz neomlatenega ovsra, ki je bil deloma že v gosposarskem posloplju, deloma pa na vozovih, 10 novih plugov, več bran, sejalnih strojev, nova mlatilnica, ki je veljala 18.000 Dfn, dve cirkularki, dva koloza, ki sta bila nanovo postavljena pred dvema mesecema, dva vagona drva in razno poljedelsko orodje. Rešili so samo parni stroj za pogon kmečkih strojev in grajsko poslopje, ki se je pričelo že vžigati. V shranjaku grajskega posloplja je bilo tudi 18.000 kg letošnje pšenice, ki pa ne bo uporabna, ker je zaradi gašenja popolnoma premočena.

Komaj so v soboto prišli naši gasilci od velikega požara v Žužemberku, že jih je čakala dolžnost na Dole pri Rakovniku, kje je bilo v plamenih gospodarsko poslopje grofa Barba. Veliko gospodarsko poslopje grofa Barba, ki je samo nekaj metrov oddaljeno od rakovniške graščine, je sestavni del graščine, ki je bila v veliki nevarnosti, da popolnoma pogori.

Gašenje je bilo zelo naporno, saj se je ognjen zaradi nakopičene slame, sena in lesa, strahovito širil in je vladala tudi nevarna vročina. Zato so se reševalci omejevali predvsem na bližnje objekte in na graščino samo ter se jim je po trudopolnem naporu posrečilo rešiti. Požar je bil viden širom Dolenjske, ker je bila zelo temna noč. Po požaru je divjala nad Dolenjsko huda nevihta.

Zvečer okrog pol 10. se je pojavil na strehi gospodarskega poslopja ogenj in že v hitro se širil v plamen. Požar je bil viden iz celotne okolice, vasa bližnja okolica je bila razsvetljena, kakor podnevi in zato so ljudje drveli od vseh strani skupaj ter zabližali k reševanju bližnjih poslopj, ker je ogenj izredno naglo širil. Plamen je pretekal po strehi in se razširjal na sosednja poslopja, kjer so bile velike množine poljških, bridelkov, slame, sena in gospodarskega rodu.

Lastnik grof Barbo je bil zavarovan, vendar bo škoda samo deloma krita. Splošno seodi, da bo škoda znašala nad 400.000 Din. Orožniki zadevo preiskujejo.

Na kraj požara so takvi prispevali vse okolišne gasilna društva in sicer iz St. Ruperta, Minus, Mokronoga, Sevnice, Ponikve in Lede. Sedem motornih brigad in bruhalo vodo na požarišče in posredilo se jim je v gorenje lokalizirati. Vodo so črpali iz 300 m oddaljene Mirnice, kar je edina sreča, kajve vodenjaki so zaradi svoje suše skoraj popolnoma usahnilli po vse; Dolenski.

Poslepje, ki ga je uničil požar, obsega 83 kvadratnih metrov. Lastnik le v njem

Iz državne službe
Beograd, 1. avgusta. S kraljevim ukazom je premešćen sreski šolski nadzornik v Gornjem gradu Fran Lužnik za učitelja na osnovni šoli v Skomarju. — V višjo skupino je napredoval Slavko Vidmar, tehniški uradnik pri banski upravi.

Beograd, 1. avgusta. S kraljevim ukazom je premeščen sreski šolski nadzornik v Gornjem gradu Fran Lužnik za učitelja na osnovni šoli v Skomarju. — V višjo skupino je napredoval Slavko Vidmar, tehniški uradnik pri banski upravi.

Devize: Amsterdam 2312.74 - 2325.10.
 Berlin 1344.30 - 1375.10, Bruselj 799.68 do
 808.62, Curih 1108.36 - 1113.85, London
 189.36 - 190.96, Newyork ček 4203.97 do
 4236.53, Pariz 224.42 - 226.56, Praga 160.79
 do 170.95, Trst 300.90 - 303.30

INOZEMSKJE BORZE.

Curih: Pariz 20.26, London 17.1150,
 Newyork 382, Bruselj 72.15, Milan 37.19,
 Madrid 42.20, Amsterdam 208.75, Berlin
 228.5700, Dunaj 86.60, Praga 16.80.

Berlin, 14. avgusta. Vratislavski nadškof, kardinal Bertram, pod čigar predstvom je konference nemških škofov v Fuldi sprejela znano pastirsko pismo, ki izraža pokorsčino Hitlerju, je sedaj izdal okrožnico na vse nemške teologe, v kateri jim poljsnuluje smernice cerkvene politike v Nemčiji in jim znova priporoča, naj bodo zvesti podporniki sedanjega režima. Državna avtoriteta, naglašal kardinal Bertram v svoji okrožnici med drugim, mora biti v obeh vsakega katoličana božji dar, čegar vrednost je neodvisna od sprememb v osebah, ki predstavljajo to avtoriteto. Iz tega sledi spoznanje, da je neomejena pokorsčina državni avtoriteti božja volja. Kot dragocen božji dar se mora smatrati tudi vse drugo, kar je dal bog velikega in mogočnega domovini in narodu. Mi spoštujemo te božje darove še toliko bolj samozavestno, izjavlja kardinal dalje, kolikor bolj bedasti so očitki, da nimamo nacionalnega smisla. Delo katoliških organizacij v mirni dobi in statistika žrtev v svetovni vojni daje pravičen odgovor na tako govorjenje. Ob koncu svoje okrožnice zavrača kardinal Bertram očitke, da katoliška cer-

keve ne misli resno s svojim podpiranjem novega režima v Nemčiji ter zatrjuje, da katoliška cerkev z zaupanjem v boga zvesto vrši svojo narodno dolžnost in bo izpolnila velike naloge, ki so ji določene.

Ta okrožnica najvišjega predstavnika katoliške cerkve v Nemčiji, ki je bila objavljena po sklenitvi konkordata, je vzbudila v hitlerjevskem taboru največje zadovoljstvo, ker jo smatrajo za dokaz, da se je katoliška cerkev končno javljeno in brez pridržka udejstvovala v Hitlerjevemu režimu.

Berlin, 14. avgusta. V Nürnbergu se bo 31. avgusta pričel kongres narodnosocialistične stranke. Na predvečer se bo po sklepu nemških škofov kot uvod v ta politični kongres pol ure zvonilo z vsemi zvonovi v vseh nürnberških cerkvah, naslednjega dne pa bo svečana služba božja z zahvalno darditvijo za zmago narodnega socializma. Cerkveni krogi so sami predlagali ta spored, da bi se na ta način še bolj pokazala povezanost med cerkvijo in režimom.

Dublin, 14. avgusta. Včerajšnja nedelja, za katero so napovedovali burne dogodke, je potekla razmeroma mirno. Irski fašisti so zaradi groženj vlade, da bo s silo zatrla vsak poizkus izzivanja, odpovedali svoj nameravani pohod v Dublin in proslava borcev za Irsko samostojnost se je zvršila brez vseh večjih parad. Mesto je

bilo podobno vojnemu taborišču, ker so vsa javna poslopja in važna križišča zasedli vojaki s strojnimi in ročnimi granatami. Sele proti večeru je prišlo do manjših spopadov, ko so razne skupine modrih srajc poizkušale prirediti demonstracije. Na več krajih je prišlo do spopadov in je bilo več oseb ranjenih. Kakih večjih nemirov pa ni bilo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Dve žrtvi ljubosumnosti

Trebnoje, 14. avgusta.

V noči od sobote na nedeljo zjutraj je bilo prijazno naselje Ostrež pri št. Rupertu, tu pozorišče krvave drame, ki je zahtevala eno človeško življenje, druga žrtev se pebori s smrtjo. Krvav zločin je vzbudil po vsej Dolenski mnogo komentarjev ter tudi ogorčenje.

Pred dvema letoma sta se vrnila iz Amerike Jože in Marija Urbančeva ter si postavila domačijo v Ostrežu pri št. Rupertu. Pri svojem gospodarstvu sta imela zaposleno med drugimi služkinjo F., h kateri je večkrat zahajal neki fant iz bližnje vasi. Očitno pa to ni bilo večni nekopostesnik, ki se je čutila ogoljufano za fant, do katerega je gojila skrito ljubezen. Ljubosumno je sledila vasovanju svojega izvoljenca pri Urbančevi služkinji in v svoji ljubosumnosti se je odločila za nepreračunljiv ter usoden korak, da spravi nevarno tekmovalko s pota.

S kuhinjskim nožem oborožena, se je skрила v samotnem grmovju pri Urbančevi hiši ter prežala na mlado služkinjo, da se maščuje nad njo. Ker pa služkinja ni bilo na spregled, je v silni jezi vdira v hišo in z nožem v roki iskala svojo žrtev. Spridno nevarnosti je skrila ga. Urbančeva služkinjo v svoji sobi. Nasilna ženska je pa začela vihteti nož in je napadla nedolžno go. Urbančevco, ki jo je nevarno ranila. Ženi je prihitel na pomoč njen mož Jože, ki je od groze skoraj onemel, ko je videl ženo Marijo ležati smrtnonevarno ranjeno na tleh. V tem hipu je pobesnela ženska navallila z nožem tudi nanj, v silobranu je pa gospodar zagrabil za samokres ter začel streljati na ljubosumno štirje streli so ji končali življenje, nato se je pa Urbanc sam javil orožniški postaji v št. Rupertu.

Težko ranjeno Urbančevco so prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da ima ranjena pljuča in jetra in je malo upanja, da bi okrevala. Truplo pokopajo so prepeljali v mrtvašnico, kjer bo obducirano.

Nemci proti angleškim paroplovnim družbam

London, 17. avgusta. g. Kakor poročajo »Times«, so angleške paroplovne družbe od svojih agentur v Nemčiji zahtevale poročila o ukrepih nemških deziniznih uradov. Odredbe nemških oblasti bodo namreč prisilile angleške in druge inozemske paroplovne družbe, da zaprejo svoja zastopstva v Nemčiji. Po informacijah imenovane lista se bodo angleške paroplovne družbe obrnile na angleško vlado, od katere bodo zahtevale retorzijske ukrepe, ako se bo inozemskim paroplovnim družbam dejansko onemogočilo delovanje v Nemčiji.

Umik pred švico

Bern, 12. avgusta. AA. V tukajšnjih nemških krogih izjavljajo, da je bila pretekava, ki jo je izvršila skupina nacionalna socialistov na švicarskih tleh blizu Augusta v okolici Basila, samovoljno delo podrejenega nacionalno socialističnega voditelja. Nemški krogi ta incident odločno obsojajo in izjavljajo, da so oblasti uvedle strogo preiskavo in da bodo krivci kaznovani. Nemški poslanik v Bernu je izrazil zveznemu svetu obžalovanje nemške vlade.

Planine so zahtevale novo žrtev

Na strmi steni Tičarice se je smrtno ponesrečil elektro-
tehnik Dušan Gorup iz Maribora

Ljubljana, 14. avgusta. Triglavsko pogorje je v kratki dobi 14 dni zahtevalo že tretjo žrtev. Za mladim Grebencom, ki se je ubil na Tomiškovski poti, in dijakom Lečnikom iz Celja, ki je strmoglavil s severne stene Skrlatice, si je smrt izbrala za tretjo žrtev 26-letnega akademika Dušana Gorupa, ki se je v soboto popoldne smrtno ponesrečil pod Tičarico nad dolino Sedmih jezer.

Ves teden je bil Dušan v Julijskih Alpah. Iz Planice je napravil turo čez J. J. kovec in Spik, plezal je čez strmo Martuljakovo in Skrlatično steno ter se ustavil v petek zvečer v koči pri Triglavskih jezerih, kjer je tudi prenočil. V soboto zjutraj je izprek koče odinjal na Tičarico. Tičarica ni nevarna tura, razen nje severne stene, ki je tudi precej strma. Gorup je odšel z neko svojo prijateljico z namenom, da si natrga planik, ki so tam zelo bujne. Po drugi verziji je baje hotel preplezati nevarno in strmo smer v steno, ki jo je šele minule dni srečno preplezal dr. Miha Potodmnik.

Mladi turist gotovo ni slutil, da bo to njegova zadnja tura. Ko sta bila s spremljevalko na Tičarici, je hotel Gorup na eksponiran kraj, kjer je videl prav lepe planike. Pri plezanju se mu je pa menda odtrgala skala in strmoglavil je kakih 40 m globoko. Okrog 11. so številni turisti pred kočo pri Triglavskih jezerih nenadoma začeli kričati in videli, da pada tudi kamenje s hriba. Čuli so tudi klic na pomoč. Takoj so odhiteli iz koče štirje mladi turisti z nosilnico ter kmalu našli na progu pod Tičarico nezvestnega in po obrazu vsega pobitega Dušana Gorupa. Naglo so ga prenesli pred kočo, kjer mu je prof. in dekan tehnične fakultete inš. dr. Alojzij Kral, ki je bil tudi očividec hude nesreče, izpral rane ter mu jih omežil s alkoholom in jodom. Toda vse trupe, sedelci in turisti, ki so bili zamažani, kajti mladi Dušan je okrog 1. izdihnil, še predno je prispel na pomoč dr. Rebernik iz Celja, ki je bil na poti proti koči ter ga je nekdo nemudoma obvestil o nesreči.

Truplo ponesrečenega Gorupa so prenesli včeraj zjutraj ob 4. izpred koče čez Ovčarijo in Planino pri jezerih v Srednjo vas pri Bohinju, kjer so ga položili v mrtašnico. O nesreči so bili obveščeni tudi pokojnikov sorodniki, ki so že včeraj prišli v Srednjo vas.

Pokojni Dušan Gorup je študiral elektrotehniko na ljubljanski univerzi, bil je izredno nadarjen in sposoben dijak. Poleg roditeljev, številnih znanstvenih in prijateljev ga bosta težko pogrešala tudi ljubljanski Sokol in pa Sokol Maribor matica, katerih član je bil pokojni Dušan.

Bil je dolga leta zvest član in eden najboljših telovadcev mariborskega Sokola, ko se je pa vpisal na ljubljansko univerzo, pa član ljubljanskega Sokola. Pri mariborskem Sokolu je bil v odlični vrsti, ki si je priborila prvenstvo SKJ v odbojki, svoje telovadno znanje je pa pri ljubljanskem Sokolu tako izpopolnil, da je bil resen kandidat za mednarodno vrsto, ki pojde prihodnje leto na mednarodna tekmovanja v Budimpešto. Poleg tega je Dušana dila izredna ljubeznivost in družabnost, ljubiti so ga vsi, ki so ga poznali.

Davi ob 8. zjutraj se je vršil v Srednji vasi pogreb tragično preminulega študenta elektrotehnik Dušana Gorupa. Na zadnji poti so ga spremlili številni znanzi in prijatelji, pogreba so se pa udeležili tudi vojaki in oficirji I. planinskega pešpolka, ki je stacioniran v Bohinju. Krsto mladega planinca so vsi zasuli s svežim planinskim cvetjem, rododendronom, encijanom in planinkami, ki jih je pokojni tako ljubil vse življenje in zaradi katerih je moral v prežgodnji grob. Naj mirno sniva pod gorski velikani in očakom Triglavom!

Sport

— Tenis: nogomet. V soboto zvečer se je vršila tekma med tenisači in »Old boys« Ilirije, ki je izpadla v razmerju 5:1 B. 5:4 za »stare«, ki so bili pa malo »pomlajeni«, in so vzeli vso zadevo malo preveč zares. Tanisačem je manjkalo tudi dvoje sil, med temi Markovič, ki bi gotovo kot vodja napada vplival na rezultat. Obeta se pa zopet novo srečanje: tenis: plavalci, in sicer na suhem! Potem se pa bodo z raketami spustili nad rapirje in sablje, tako, da je upanje, da bodo tenisači konec sezone že v zadovoljivi formi.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, šušljanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščenju na koži, tvorih uravnava »Franz Josefova« voda izborna toli važno delovande črevesja.

Pridobitnih panog je na izbiro

Kako se znaajo mali podjetni ljudje boriti za vsakdanji kruhek

Ljubljana, 14. avgusta. V mislih imamo res moderne pridobitne panoge, med katere so nekaj časa spadali tudi konkurni, toda o njih ni aktualno govoriti v poletni sezoni. Zdalj ljudje uživajo sadove svoje podjetnosti in slinega truda, česar jim vendar ne smemo sremiti.

Nekateri so pa tako podjetni, da nikdar ne počivajo in da so posebno agilni baš zdaj. Ti seveda ne bodo nikdar hodili na počitnice. Sploh je zadeva s poletnimi takšna, da mora počivati tisti, ki je vajen počivanja in ki mu hasni. Nikar ne mislite, da hočemo govoriti o kakšnem prijetnem počitku, ki bi lahko navdušil tiste, ki zdajne čase izbirajo najrazličnejše pridobitne panoge, da bi jim ne bilo treba biti na večnih počitnicah.

Dan za dnem se tihotapijo okrog 10 let in še mlajši fantiči na teraso pod mostom, kamor medeje cvetličarji cvetije po tržnih urah. Otroci izbirejo cvetje in naredo majhne šopke, nakar kretno na kupčisko pot. Skoraj vedno se oglašje v manjših hotelih, kjer stopijo pogumno pred goste. Lepe nagelne prodajalke imenitnejšim gostom kar po dva dinarja komad. Na trgu seveda lahko dobiš za to ceno skoraj za kos cvetja, toda, če boš kaj zaslužil, ne smeš biti tako pasiven kot so kmečki otroci, ki prodajajo dopolne dne na trgu cvetja. Mali mestni cvetličarji so pa še bolj iznajdljivi.

Nedavno se je dolgočasil gospod v trgovini. Kupčija zadnje čase noče in noče več cveteti in ljudje morajo živeti hoče noče od izgube ter se dolgočasiti. Kdove, na kaj lepšega je mislil gospod v trgovini, ki je prišel mali cvetličar, toda ni kaj praznega ga ni sprejel. — Nič ne namera, vam kupiti je zagodimel še preden je fant odprl usta. — Saj nič ne prodajam! Tale nagelj mi je dala lepa gospodična za vas. Rekla je, naj vas pozdravim.

Gospodu se je na mah posladkal obraz. Kar iztrgal je nagelj iz fantovih rok in ga začel vohati, da je fant kar strmel, misleč na Ljubljano, kjer je ležala mila ovetka. — Kakšna pa je tista gospodična in ali jo poznas? je začel poizvedovati gospod z velikim zanimanjem. — Ne poznam je, danes sem jo prvič videl. Velika je, večja od mene. Lase ima pobarbane in strašno je »noble«.

Gospodu seveda ni kazalo drugega, kot da je posegel v suho blagajno ter dal fantu dva dinarja, da bo mu še prinesel šopek od ljubeznive dame.

Ko so kupčijski posli srečno opravljene, se fantiči sestanejo in porazgovore o kupčijskih uspehih. Bahačo se drug drugemu, kar jih je še bolj podžigalo, da se skušajo drug dan še bolj, kdo bo več izkupil.

Nekateri si pa služijo s kupčijskimi posli bolj trd kruh. Letos je prišlo v modo, da prodajajo po ulicah sadje. Spomladaj so začeli najprej prodajati pomaranče, pozneje pa tudi drugo sadje. Nekateri so ponujali tih in pomilno sadje po parkih in tu in tam so si upali tudi v hiše. Drugi so pa podjetnejši. Kriče so bolj kot včasih jeslali, da se morajo predramiti najbolj zaspani meščani. Nekateri približe na cesto v strahu, ker mislijo da gori ali da se podira Ljubljana. Prodajalec jih pa kmalu potolaži ter jim vjužno nudi na poskušajo obtočene hruste. Seveda, kupci so redki, toda ljudje so tako prestrašeni, da ne vedo, kaj delajo in predem

se zavejo, so že obloženi s sadjem, prodajalec pa krene z vozikom naprej ter rjove kot jehovska trobenta. Nihče ni varen pred njimi. Kjer ljudje vseeno ne silijo, jih naskočijo prodajalci tudi v hišah. Ko je prodajalec v stanovanju ali lokalni, se ga ne more odpraviti, dokler te ne pretenta. Toda prodajalci se niso bogati, zato tudi ne nevarni. Pustimo jih, da se udeležujejo po mili volji, saj je itak trgovina omejena na vseh koncih in krajih, da sploh ne moremo več govoriti o svobodni trgovini!

Ljudje se zadnje čase tudi čedalje bolj pritožujejo nad prelepim pridobitnim poklicem, berastvom. Tudi berastvo spada med nekakšne kupčijske posle ter bi se naj tudi tu uveljavilo načelo svobodne trgovine. Nikar ne govorite, da je to načelo v krizi! Živela svobodna trgovina!

Živel je njega dan berač. Bil je slep. Na prsih je nosil nekakšno krošnjo iz kartona z napisom: Darujite prostovoljno! — Nihče torej ni bil prisiljen dajati miloščine in se je povsem uveljavljalo načelo svobodne trgovine, odnosno berastva. Berač ni nikogar izabljaj in ne nadlegoval. Pač je pa bilo poleg onega napisu še napisano, da je slep. Vzbuja je sočutje. Toda kruh si je služil tudi drugače na pošten način. Izdeloval je vetrnice iz papirja, ki so jih mamice precej kupovale otročkom. Ne mislimo s tem namigavati, da izdelovalec ni bil obdavčen, čeprav je slep. Brez časopisja dandanes ne morejo živeti niti slepci. Ko ni kupcev, možak sede v parku v zatšitju ter se bavi s svetovno politiko. Črna očala dvigne, da mu oč boljšje služijo. Toda, ali je biti slep že tudi obrt? Zastitena obrt, da se mora obrtnik vsak čas izkazati vsemu svetu na ljubo s patentom, da je res slep? V tem pogledu menda še ne moremo govoriti o nelegalni konkurenci, zato naj nihče ne obojja slepca diletanta. Saj bi niti ne govorili o teh malih podjetnih ljudih, ki se tako pogumno bore za ljubi kruhek, toda saj veste, da ni aktualno razpravljati o drugih pridobitnih panogah.

Zahteve emigrantov

Resolucija velikega emigrantskega tabora v Črnomlju

Na velikem emigrantskem taboru v Črnomlju dne 6. avgusta 1933 zbrani emigranti iz Julijske krajine in rodoljubno prebivalstvo iz Bele Krajine z ogorčenjem obsojamo nekulturno in barbarsko postopanje fašistov z našimi brati v Julijski Krajini, katerim so odvzeli in uničili vse nacionalne, kulturne, prosvetne, gospodarske in socialne ustanove, gaez jim vse najprirodnejše človečanske pravice. Pozivamo vso svetovno javnost, da nastopi proti temu kulturnemu zločinu, ki se vrši javno in neovirano v srcu Evrope, da ga v interesu kulture in civilizacije onemogoči, ker sicer vsa ta javnost nosi moralno soodgovornost za tako stanje, ki po izključno fašistovski krivdi krije v sebi stalno nevarnost za mir in korektno sožitje jugoslovanske in italijanske rase v srednji Evropi.

Izražamo svojim bratom onstran Snežnika svojo bratsko ljubezen in zvestobo ter neomajno solidarnost v njihovi borbi proti tujčevemu nasilju za pravico in svobodo naše zemlje do končne zmag.

Proti Zlobnemu Čamnu

SARGOV

KALODONT

Ugotavljamo, da so bili vsi dosedanja poskusi zblizanja in ureditve prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo kratkotrajni in brezuspešni, ker so šli mero-dajni molče preko trpljenja in krivic nad našim narodom v Julijski Krajini. Zato opozarjamo z ozirom na vesti, da se ima skleniti neke vrste »jadranski pakte«, da do dejanskega odkritorskega in pred vsem trajnega miru in prijateljskega sožitja med obema državama ne more priti, ako Italija ne preneha z nasiljem proti slovenskemu prebivalstvu Julijske Krajine, ako mu ne popravi vseh storjenih krivic in vrne vseh odvzetih pravic ter da mednarodne garancije za resnično neovirano in nemoteno svobodo življenja naših narodnih množic v Julijski Krajini.

Znamke JS

Ljubljana, 14. avgusta. Na kratko smo ob priliki poročili o Jadranskem dnevu iz omenili znamke, ki jih je izdala JS, da z dohodki zanje okrepi svoj socialni fond, ki naj omogoči naši mladini letovanje v velikem lastnem domu na Jadranu. Že na jadranskem dnevu je občinstvo kupilo prav mnogo teh znamk zato, da podpre JS, a gotovo tudi zato, ker so znamke v resnici krasne in tako lepe, da jih lahko prištevamo med male umetnine.

Na žalost smo pa že večkrat imeli tudi priliko pritoževati se zaradi poštinih znamk in pred kratkim tudi zaradi dopisnic, ki jih je poština uprava izdala s slikami krajev za propagando lepote teh krajev in sploh za pospeševanje tujeskega prometa. Kdorkoli lista po filatelističnem albumu, občuduje prekrasne umetniško izdelane znamke različnih držav, pred vsem pa naše sosedne Avstrije in tudi Italije, Madžarske, Rumunije, Grške ter celo Bolgarije in Albanije, toda le pri naših poštinih znamkah je globoko razočaran, ker se njih izvedba in estetska stran niti od daleč ne moreta meriti z znamkami naših sosedov. Prav vse države sveta smatrajo poštino znamko za važen faktor državnega ugleda, saj sto in stotilijonske naklade teh malih sličic razširjajo po vsem svetu dokaz, kaj dotična država zmore v umetnostnem in tehniškem oziru. Seveda je pa popolnoma jasno, da filatelisti lepe znamke tudi raje kupujejo in tako prav znatno pripomorejo državam, ki se zavedajo pomena znamk, do ogromnih dohodkov. Zato filatelije skoraj vse države špekulirajo z znamkami in izdajajo vedno nove in čim boljše edicije, ker za sličice, ki države skoraj nič ne stanejo, dobe milijonske vsote. Nasprotno je pa naša država izdala več serij poštinih znamk, n. pr. serijo ob veslaških tekmah, ki so državi v največji sramoto. Enako je tudi z že omenjenimi razglednicami in tudi s sedanjimi poštinih znamkami ne more biti nihče zadovoljen. Na eni strani imamo Meštrovica in Plečnika, torej umetnike svetovnega slovesa, imamo tudi sijajno razvito tiskarsko in reproduktivno tehniko, le naše znamke so take, kakor bi umetnikov in novodobnega tiskarstva sploh ne poznali. Končno je pred kratkim poština uprava razpisala natečaj za nove znamke za zračno pošto, vendar pa nimamo nikjer garancij, da bo razsodišče izbralo dobre osnutke, ker ne vemo, kdo bo v razsodišču. Že sam razpis natečaja šepa v tem, ker je velikost znamk predpisana in nameravana v velikosti sedanjih znamk. Za sliko mesta ali pokrajine z avijonom in z napisi je ta velikost gotovo premajhna, a je za silo izvedljiva tudi tehnično, vendar bi pa pri gledanju takih minijaturnih sličic morali rabiti povečevalno steklo.

Kakšne znamke bi naša država lahko imela, je dokazala Delniška tiskarna v Ljubljani, ki je JS preskrbela znamke. Znamka je popolnoma v slogu poštinih znamk — tudi znamke imajo svoj stil — ter je v vseh oziirih vzorna, da se lahko meri z najbolj umetniškimi znamkami tujih držav. Vsebinsko prikupni in dekorativno odlično vravnoteženi osnutek svoje-ga inženjerja arhitekta Seranjnika, ki je splošno priznan kot eden naših najboljših dekorativnih umetnikov, je Delniška tiskarna v kombiniranem bakrotisku iz volodene v živahno modri kobaltovi barvi v resnici tako sijajno reproducirala, da je ustvarila prvotnostno grafično umetnino, ki dela čast vsemu tiskarstvu in tudi vsej kulturni državi. Delniški tiskarni se je posrečilo s kombiniranim bakrotiskom doseči dva tona risbe, da se asemblom JS prav krepko odraža od slike ljubkega dečka, igrajočega se z barčico na Jadranu. Zaradi mirne kompozicije in zaradi živahne barve, ki pa nikakor ni kričeca, temveč svojo intenzivno, znamka dosega tudi svoj pravi namen, namreč reklamni in propagandni namen plakata. JS čestitamo k tem znamkam in ji želimo največjega uspeha z njimi, še radostneje pa čestitamo Delniški tiskarni in njeni tehniki in umetno-

ni višini, da nam je ustvarila znamko, ki naj bo vzor državni markarnici pri bodo-čih emisijah poštinih znamk. Če pa država markarnica nima tehniških priprav za tako odlični tisk, naj se pa poština uprava obrne v Ljubljano, kjer so bile takoj po prevratu tiskane tudi se sodaj najlepše, namreč slovenske znamke. A. G.

Debeli in suhi za trboveljske revčke

Zanimiva nogometna tekma v Črnomlju, ki njen izid ni znan

Črnomelj, 13. avgusta. V Ljubljani so za trboveljske revčke igrali nogomet novinarji in oficirji, igrali ga še bodo policijski stražniki in finan-carji in kdove kdo še vse. Pri nas novinar-jev nimamo, oficirjev tudi ne, razen v re-zervi, stražnika sta dva in imata vse dru-gje dolžnosti, kakor nogometne, finan-carjev pa je pre malo (četudi večkrat men-i jo, da jih je celo preveč). Pa Črnomeljci, četudi sami nič kaj bogati, kakopak vse-no niso hoteli zaostajati za Ljubljano in so tuhtali, kaj in kako bi priredili, da bo smeha na koše in par dinarjev za uboge Trboveljčane.

Zadeli so pravo. Kljub krizi namreč imamo še vseeno v našem lepem mestecu precej debeluharjev, ki bi jim ne škodilo malo gimnastike. Pa so se odločili ti naši debeluhi, da bodo s suhimi priredili no-gometno tekmo za srečo junaško in male Trboveljčane. Menda so že pred tekmo trenirali eni in drugi, ker so bili med nji-mi za nogomet prav tako sposobni ljudje, kakor takrat v Ljubljani med novinarji in oficirji. Predvsem pa so seveda hoteli ugo-toviti, če bo tekma upravičena pod na-slovom debeluhov in suhih, pa so se jadr-no stehali. Ne seveda posamezno, kajti in tako osramotili uboge svoje nasprotni-ke, nego kar vse moštvo skupaj. Razlike v teži žive vage med temi našimi imenit-nimi nasprotniki ni bilo nič manj kakor 600 kg, razlika med težo najtežjega in naj-lažjega igralca pa je bila le 78 kg, kajti ne tehta naš Lojko več kot 32, naš dični Just pa ne manj kot 110 kg.

V moštvo debelih so se prijavili sami asi našega mesta, med katerimi naj ome-nimo gg. dr. Borisa Malerica, Vinka Leit-geba, ki se bori že s 75. letom, dr. Ivana Malnerica, Ivana Gazvoda, mr. Spira

Raje je pri možu. Star zakonski mož: »Ah, kako lepo je danes zunaj! Kaj misliš, draga Evla-lja, ali bi ne šla v živalski vrt pogle-dat živali?« Zaspana žena: »Ah ne, dragi mož, raje ostanem doma pri tebi.«

Vrankovića, Doretta Setino, Lojzka Seti-no, Justa Martelanca, Kunca Franca in dr., med suhimi južnami pa so se odlikovali s svojimi izrazitimi rebri gg. Dali Vran-ković-Pajek, Danilo Danu, Stanko Pren-čič, Franc Einisedler, Vinko Tancar, Ko-šuta Emil, Alojz Paulin-Lojko, Bela Steiner in seveda še nekateri v aktivni in rezervi, ker sta si ljuta nasprotnika pri-pravila tudi rezerve za vsak slučaj kako-pak. Ni lahko v potu svojega obraza br-cati to hentano žogo.

Tekma sama je bila nekaj izrednega. Suhci so bili bojevitejši, ker debeli pač povsod na svetu ljubijo bolj mir, kakor borbo. Vendar pa si debeli niso pustili priti do živega. Ho ho, so dejali, kaj bi suhci Tako pa ne gre in so zagnali svojih 100 kg proti žogi, da jo spravijo, pogubo in sramoto, proč od svojega gola. Pa je bilo še drugih zanimivih zadev. Nekajkrat namreč so debeli izgubili iz evidence žo-go, da so jih morali drugi opozoriti na njen položaj pod njihovimi nogami. Obli-na prijaznega trebuščka je namreč zaprla pogled do nog. Pa je potem le šlo naprej do končne zmagi, ki je bila odločena v korist — trboveljskih otrok. Rezultat namreč prav tako ni znan, kakor ni bil znan niti pri novinarjih in oficirjih. Pa je tako tudi prav in pošteno, kajti ga ni vzroka, da bi naši vrli Črnomeljci zaosta-jali za gospodo iz Ljubljane.

Tekmo je priredil SK Belokrajina pod okriljem tukajšnje organizacije Rdečega križa, pa bo zato čisti dobiček še večji. Pred tekmo so nastopili juniorji A in B domačega SK Belokrajine, istega dne pa so ob treh popoldne nastopili člani tega kluba v Metliki proti metliškemu SK Tri-glavu.

Vprizoritev „Slehnika“ v Kamniku

Kamničani so pokazali, da so kos tudi tako težki nalogi. — Obisk je bil zelo dober

Ljubljana, 14. avgusta. Nemalo sem bil presenečen, ko mi je pred dobrim mesecem dejal prijatelj Golob, da pripravljajo v Kamniku »Slehnika«, ki ga bodo igrali na prostem pred župno cerk-vijo na Šutni. Marljivo roke so bile na delu, vsi so se zavzeli za ljubeznijo za stvar in — uspejo jim je. Pred župno cerkvijo se je zbralo mnogo občinstva, predstava na prostem in to pred cerkvijo je bilo do-voľj vabljivo za staro in mlado in tako je bil poset zelo dober.

Deset minut pred 9. so se oglasile fan-fare in opozarjali na začetek misterija življenja in smrti Slehnika.

Glasnik (S. Pogačnik) je povedal uvod-ne besede lepo in čisto in začeli so!

Naj navedem posamezne nosilce vlog. Režiser in Slehnik je bil Johi Golob, ki je v tej ogromni in težki vlogi prekosil vse svoje dosedanje kreacije. Vloga »Slehnika« je težka in zahteva od poklicnega igralca vseh odličnih kvalit. Zato mora-mo diletantu, ljubitelju gledališča, izreči še posebno priznanje, ker se je v vlogo zelo poglobil in jo podal po svoji najboljši moči in z veliko voljo.

Glas gospoda Boga ni odgovarjal, mno-go boljše je bila Smrt, dasiravno je bilo neizbranih mnogo momentov, ki podčr-tavajo to vlogo.

Slehnikov mati je predstavljala gđ. Urška Prohinarjeva, težko vlogo je ponek-je pogodila prav zadovoljivo.

Slehnikov družabnik je bil učitelj Go-lob. Odlikuje ga lepa, čista izgovorjava, že-lel bi mu pa malo več topline... V kostumu in maski odlični, prav tako tudi v igri.

Ljubica je bila gđ. Manca Stergarjeva. Ako rečem, da bi težko našel primerno na-mestnico za to vlogo, je dovolj. Manca je bila res blesteča ljubica s finim nastopom in v krasni toaleti, igralsko je pa zelo uspeła. Izgovarjava ji je bila jasna in čis-ta in zasluži za svoj nastop splošno pri-znanje.

Dela, Vera in Mamon so tri težke vlo-g. Dela je predstavljala gđ. Čevčeva, Vera pa gđ. Verdnikova. Izmed obeh je prednjačila Čevčeva, ki ma lepo prednaša-nje in dober igralski talent. Mamon je bil Stane Pogačnik. Da ni bilo njega, bi si težko predstavil primeren nadomestek. Hvaležno a silno težko vlogo Mamona je podal tako odlično, prepričevalno in brez pretiravanja, da je v igralskem oziru pred-najčil vsem nastopajočim. Bila je tudi naj-boljša scena vsega večera ona med Mamonom in Slehnikom in je tudi nemalo za-sluga Pogačnika, da se je Slehnik proti koncu igralsko znatno razgibal. Odlična maska, zlasti pa brezhibno prednašanje brez patosa, je pripomoglo Pogačniku do velikega uspeha in splošnega priznanja.

Dolžnik g. Kreka je bil kar dober, ne-čaka sta bila Bervar in Rihar. Slednji je imel posrečeno masko, tudi igral je dobro. Ubogega sosedu je predstavljajal Nardin ze-lo umerjeno, manjši vlogi sta imela Zora Logarjeva kot Dolžnikova žena in Klemen-čič kot oskrbnik.

Gostje, spremstvo in muzikantje so se lepo uveljavili, prav dobra je bila baklada z godbo. Sploh so scenično zelo uspe-li, vse je funkcioniralo kot mora biti v pra-vem teatru. Mojster Pohliz, kamniški ro-

jak, je pokazal, da se tudi z malo aparatu-ro more doseči lepe efekte.

Povrnem se nazaj k Slehniku — Go-lobu, čigar vloga je izmed vseh najtežja, pa tudi največja. Največ uspeha je imel od nastopa z Mamonom. Bilo je kot da bi ga nekaj poživilo, prvotno se je zdelo, da se je sam pri sebi preveč v skrbeh — za ostale igralce. Manjkal mu je neke gotove sigurnosti, ko so pa prešle najopas-nejše scene z maso nastopajočih, se je oči-vidno oddahnil in se razigral. Ni čuda, saj je bil drzen poizkus pričeti s Slehnikom, kjer je za diletante s skromnimi tehnični-mi pripomočki in malim kadrom povpre-čnih igralcev uspeh zelo dvomljiv! Ako se je Golobu posrečilo predstaviti se javnosti z »Slehnikom« z uspehom večerajšnjega dne, je to dokaz, da so se prav vsi popri-jeli za ljubeznijo stvari, ker le ob največji poštrevovalnosti vseh se je lahko pričakoval večerajšnji uspeh.

Konec misterija naj bi bil v cerkvi vsaj za polovico krajši, ker je dejanje v cerkvi vidno le delu gledalcev, ki imajo se-deže nasproti glavnega cerkvenega vhoda, vsi ostali pa čujejo samo godbo in tako je bil globok vtis, ki naj ga zapušča igra ob koncu — precej zmanjšani.

Golobu, Pogačniku, Stergarjevi, Čevče-vi, učitelju Golobu in vsem ostalim igral-cem vse priznanje — zopet je v Kamniku uspeła — z združenimi močmi — igra, na katero so lahko ponosni. Nič manjša zaslu-ga pa gre vsem onim, ki se jih na odru ni-videlo, ki so pa v nemali meri pripomogli k uspehu. Vsi ti zakulisni delavci so skr-beli, da je šlo vse gladko od rok in da je v režiserskem pogledu vse zadovoljevalo. Prav lepo se je tudi ujemalo zvonenje z Zal, zvoniti je pričelo točno za iztočnico. Iz hiš nasproti cerkve so razsvetljevali po-zornico veliki žarometi. Svetlobni efekti so bili odlični.

»Slehnika« so priredili združeni igral-ci, pevci, godbeniki in so pokazali, da je v slogi moč! Pevske točke je vodil g. Ce-rrer, godbene pa g. Ullman, sodelovali so pevci iz Kamnika in okolice, iz Ljubljane pa tudi del orkestra voj. godbe.

Scenično je se zadeva ne dala dosti boljše opremiti, oder je bil hudo nizek, po-višati se ga pa ni dalo, ker je stopnišče v cerkev nizko. V pogledu garderobe je bilo vse kar najbolj vestno pripravljeno, obleke so bile lepe, najdragocenejša je bila pač ona Manca Stergarjeve, ki jo je pa tudi znala nositi.

Jutri zvečer bodo igro ponovili in ker se ves dobiček razdeli za razne dobrodelne namene, je gotovo, da bo zopet vse polno gledalcev.

Posledice obdaritve.

— Kaj si dal svoji družini za božič?
— Žena je dobila radioaparar, sta-rejši sin trompeto, hči gosli, mlajši sin pa boben.
— In kaj si dobil ti?
— Odpoved stanovanja.

Bogataš na potovanju.

— Letos sem bil v Pompejih.
— Ali ti je ugajalo tam?
— Zelo, samo zdi se mi, da bi mo-rali mesto temeljito modernizirati.

Dnevne vesti

— Ljubljanski študentje v Kragujevcu. Včeraj popoldne so prispele v Ljubljano vseučilišne študentje iz Kragujevca, ki so bili prisiljeni sprejeti. Za sprejem je bil določen poseben odbor Narodne Odrbane in študentov, ki se je obrnil na prebivalstvo s pozivom, naj goste čim priaznejše sprejme. Peron je bil poln občinstva. Zastopna na bila vsa društva. Po navdušenem sprejemu so odšli gostje v povorki pred spomenik padlim šumadijcem, kjer so položili venec. Zvečer jim je pa priredila občina banke, kateremu je sledil koncert. Iz Kragujevca so odšli naši študentje na Oplenac, da položijo venec na grob kralja Petra.

— Proti nočnemu delu v pekarnah. Deputacija predstavnikov pekarskih delavskih organizacij iz vse države je izročila v soboto ministru socialne politike in narodnega zdravja ter trgovinskemu ministru spomenico o nočnem delu v pekarnah. V spomenici je obrazložen položaj pekarskih delavcev in javencev, ki je zelo težak. Spomenico obravnava problem nočnega dela v pekarnah na način, kakor je urejeno v 28 evropskih državah in kakor bi moralo biti urejeno tudi pri nas. Pričakovati je, da bo nočno delo po pekarnah tudi pri nas prepovedano.

— I. higijenska razstava v Beogradu. V soboto, 19. t. m., bo v Beogradu svečano otvorjena I. higijenska razstava pod pokroviteljstvom kralja Aleksandra. Razstavo priredi jugoslovensko društvo za zaščito narodnega zdravja.

— Zračni promet Ljubljana-Zagreb. V nedeljo bomo imeli v Ljubljani velik praznik, otvorjen bo aerodrom in s tem bo Ljubljana šele prav stopila v krog modernih mest. Obenem z otvoritvijo aerodroma bo otvorjen tudi zračni promet na progi Zagreb-Ljubljana. Iz Zagreba bodo odhajali avijoni ob 16.40 in prihajali v Ljubljano ob 17.30, iz Ljubljane bodo odhajali ob 7.30 in prihajali v Zagreb ob 7.50. Okrog 10. bodo pa imeli potniki zvezo z Beogradom.

— Kongres Zveze organizacij uslužbenec mestnih in kmečkih občin. V Zagrebu je bil sličen kongres Zveze organizacij uslužbenec mestnih in kmečkih občin, obenem se bo pa vršila proslava 10letnice društva mestnih uslužbenec v Zagrebu. V soboto zvečer se je pričel kongres s sejo upravnega in nadzornega odbora, včeraj se je pa nadaljeval s konferenco delegatov. Konferenco je otvoril namestu odbora predsednika g. Frana Govekarja iz Ljubljane podpredsednik g. Srečkovič. Konstituirane so bile posredne sekcije. Sekcija za kandidacijski odbor vodi magistratni direktor iz Ljubljane g. Fran Jančigaj. Dasi so začele poslovati sekcije.

— Otonu županččin priobčujoče sobotne »Lidove Novine« izpod peresa gosp. Rajmunda Habrine pod naslovom »Slovenski pesnik življenja« daljši članek, ki se v njem avtor najprej dotakne naše poezije na splošno, potem pa govori o delih Otona županččina in njihovem pomenu za našo kulturo.

— Razpisana sodna služba. Razpisani je natečaj za mesto sodnika pri sreskem sodišču pri Sv. Lenartu. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m.

— Prepovedane publikacije. Notranje ministristvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi v Baslu izhajajoči list »Hrvatski put«, v Bruslju izhajajoči list »Sloga«, v Zagrebu izhajajočo publikacijo »Kotliški list« z dne 3. t. m. in v Zagrebu izhajajoči tednik »Glas nove generacije« z dne 6. t. m.

— Konkuzi, prisilne poravnave in posredovalna postopanja. Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 10. avgusta tole statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta): Otvorjeni konkuzi: v dravski banovini 1 (4), v savski banovini 1 (1), v vrbski (1), v moravski (1), v vardski 2 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (2). — Otvorjene prisilne poravnave izven konkuz: v dravski banovini 1 (12), v savski (11), v vrbski (2), v primorski (3), v drinski (4), v zetski (1), v dunavski (2), v moravski 1 (1), Beograd, Zemun, Pančevo (2). — Otvorjena posredovalna postopanja, kolikor jih je bilo družstvu javljenih: v savski banovini 24, v vrbski 1, v primorski 1, v zetski 3, v dunavski 1, v moravski 1, v vardski 2, Beograd, Zemun, Pančevo 2. — Odpravljeni konkuzi: v dravski banovini (3), v savski banovini 3 (1), v vrbski (1), v drinski 2 (1), v zetski (1), v dunavski 1 (2). — Odpravljen prisilne poravnave izven konkuz: v dravski banovini (1), v savski banovini 4 (5), v vrbski 2 (1), v primorski 1 (1), v dunavski 1 (7), Beograd, Zemun, Pančevo (1).

— Mlekarska razstava na velesejmu. Na velesejmu od 2. do 11. sept. bodo sodelovale vse delujoče mlekarske zadruge v naši banovini. Ob tej priliki nam pokažejo razne vrste mlečnih izdelkov slike in nazorne mlekarske statistike. Mlekarske zadruge nastopijo na razstavi skupno pod naslovom: »Strokovna zveza mlekarskih združenj«. Vodstvo mlekarske razstave in prodaja mlečnih izdelkov je dodeljena mlekarskemu odboru z referentom kr. banske uprave na čelu.

— Obrtništvo na Vrhniki. Dne 13. avgusta t. l. si je vrhniško obrtništvo ustanovilo svojo podružnico društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino. Na ustanovnem občnem zboru se je k družstvu prijavilo že 73 obrtnikov. Izvolili so si odbor, v katerem so kot predsednik g. Stanovnik Anton, krojaški mojster, nadalje kot odborniki g. Petkovšek J., Koren J., Mikuz J., Podlince F., Fajdiga F., Žitko, Tišler, Grom, Buh, Fefer, Franciška, Nagode, Vintar, Malavaičič, Cepon, Šušteršič in Rožman. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva znižanje obrestne mere, davčnih in socialnih dajatev, odpravo šumštvarstva, volitev v okrožne odbore in zbornice, ter končno obrtno zastopstvo v občinski upravi. Zbor je posetil poleg obrtnikov iz Ljubljane, Logatca, Most, Borovnice, Polhovca gradca tudi vrhniški župan, ki je v svojem govoru želel družstvu jugoslovanskih obrtnikov kar največ uspehov pri upravičenem izvajanju samostojnega gospodarskega programa.

— Velesejske legitimacije za inozemstvo. Za one, ki žele potovati na jesenski ljubljanski velesej od 2. do 11. septembra iz Avstrije ali preko Avstrije, naj najožje svojci, ki žele poslati legitimacije, pri uradu ljubljanskega velesejstva v

Ljubljani. Te legitimacije vsebujejo tudi tako zvani »Zahlblatt«, ki je za potovanje v Avstrijo potrebno, dočim navadne legitimacije nimajo takega vlozka.

— Moške pevke zbere obveščamo, da izidejo v prihodnjem zvezku »Zborov« 3 pesmi Danila Bučarja, in sicer »Tam, kjer pisana so polja«, »Pesem o trnovskem zvonu« (narodna) in »Angelček moj« (narodna). Vse te so imele nenavaden uspeh na vsakem koncertu okteta »Ljubljanskega Zvona« na Koroškem. Partitura bo stala 2 dinarja.

— Glasovanje občinstva na umetnostni razstavi »Madone slovenskih likovnih umetnikov« v Ljubljani. V okviru letošnje jesenskega velesejstva v Ljubljani bo prirejena tudi razstava umetnin, in sicer bodo razstavljene Madone slovenskih likovnih umetnikov, slike, kipi in grafike. Vsa obiskovalca te razstave prejme ob vstopu v razstavo glasovnico, s katero bo oddal svoj glas za umetnino, ki mu najbolj ugaja. Izbrane umetnine bodo potem nagrajene, in sicer po številčnem vrstnem redu dobjenih glasov takole: Umetnina z najvišjim številom glasov 2000 Din, sledeče pa z Din 1.000, 500, 500, 500.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma jasno in toplo. Včeraj je v Mariboru, Zagrebu, Beogradu in Skoplju deževalo, drugod je bilo pa večinoma oblačno in precej hladno. V soboto zvečer se je na severu in severozapadu pobačilo, začelo se je močno bliskati, nekajkrat je zagrnelo, v ljubljanski kotlini je bilo nekaj kapelj dežja, tja doli proti Mariboru in v Novemu mestu je pa moralo precej deževati, ker so se večerjaj jutraj dvignile od tod megie, zapihala je hladna burja in ozračje se je naenkrat močno ohladilo. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Ljubljani 24,6, v Mariboru 22,4, iz drugih krajev pa ni poročil o stanju temperature. Dasi je kazal barometer v Ljubljani 767,8, temperatura je znašala 12,8.

— Težka nesreča na železnici. V Vrabču se je pripetila včeraj popoldne težka nesreča. Iz samoborskega vlaka sta skočila 20letni ključavničarski pomočnik Ivan Greec in njegov mlajši brat. Mlajšemu bratu se ni nič zgodilo, starejši pa je prišel pod kolesa, ki so mu zdrobila obe nogi pod koleno. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu morali takoj odrezati obe nogi.

— Neurje nad Karlovcem in okolico. Nad Karlovcem in okolico je divjalo v soboto ponoči silno neurje. Med 2. in 3. uro se je v vili med grmenjem in treskanjem huda ploha. Vihar je bil tako močan, da je ruval drevesa. Iz Plitvice proti Zagrebu je vozil ta čas avto, ki je v vihar na mostu preko Rakovca prevrnil. Razbila so se okna in trije potniki so bili lažje ranjeni. Na večih krajih je udarila strela in zanetila požar.

— Živega bi bili skoraj pokopali. Včeraj dopoldne bi bili v Velikem Bečkereku kmalu pokopali krojačka Stevana Šloerjaja živega. Šloerjaja je mučila težka bolezen, morali so ga operirati in po operaciji so ga prenesli na dom. Včeraj se je njegovo stanje nenadoma poslabšalo in svojci so mislili, da je umrl. Prižgali so sveče in oblekli žalne obleke. Pred hišo je prisel mrtvaški voz s krsto, ta čas se je pa Šloerjaj zopet zavedel in je seveda debelo gledal, ko je opazil okrog sebe črno oblečene svojece.

— 27 otrok je zapustil. V neki vasi blizu Drnisa je umrl v soboto kmet, ki je zapustil 27 otrok. Bil je dvakrat oženjen, prva žena je rodila 20 sinov, druga pa sedem hčerk. Vsi otroci so živi. Star je bil 54 let.

— Samomor ruskega emigranta. Včeraj dopoldne se je ustrl v Beogradu služatelj tehnike Rjodor Zdor, star 25 let. Pognal si je kroglo v usta in je oblezel na mestu mrtve. Njegovi prijatelji pripovedujejo, da ga je mučilo hudo domotožje in to bo najbrž vzrok, da je šel v smrt.

— Preseljeno naznanilo. Cenj. občinstvo obveščamo, da se je manufakturna trgovina Mara Ramovič, Ljubljana, preselila iz Tavčarjeve ulice št. 2-1 sedaj na Sv. Petra c. 26 v prostore predjane trgovine Marije Rogelj. 429-n

— Christofor učni zavod, privatna trgovska šola, Ljubljana, Domobranska cesta 15, vpisuje dnevno. Zahtevajte prospekt. 391-n

— Pri hemeroidnih boleznih, zagatenju, natrganini črevis, abscesih, sečnem pritisku, odebeljenih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi in prsih, hudem srbenem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravnega »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, često tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan jutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specializiranih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Dvigalni stolp postavljajo v Ljubljani ob Sv. Petra nasipu. Ljudje opazujejo radovedni delo ter se zanimajo, kaj bo nastalo. Nekateri so nekaj mislili o Adamič-Lundrovem spomeniku, zato mislijo, da bo stal tam. Zadeva je pa mnogo manj imenitna. Materijal bodo vlačili iz Ljubljane, da bodo nasipali ter zavrvali obrežje. V lesenem stolpu bo dvigalo, najbrž na električen pogon. Zdej že pripravljajo v strugi materijal za dviganje. — Druga dela v Ljubljani zadnje čase zelo dobro napredujejo, čeprav je takšna vročina. V strugi je vprav neznosna sopolica, ki je ne more vzdržati, kdor ni vajen, četudi ne dela. Spodaj ne vleče niti sapica, blato puhti in solnce pripeka, da ti jemlje sapo. Kopači pa delajo marljivo, v akordu. Zlatai trdni so Dalmatinci, ki se hranijo najslabše s čebulo in kruhom, za večerjo si pa še privoščijo malo slabega dalmatince. In vendar nihče ne omaga. Vsi delajo kot brezčutni stroji. Med njimi je tudi precej Slovencev, ki tudi znajo pljunuti v roke ter ne zaostajajo za Dalmatinci, a morajo se hraniti nekoliko bolje. Izjema so pa Prekmurci, ki so tudi izredno trdoživci in ki delajo pri samem kruhu kot črna živina. Priznati je treba, da je življenjski standard naših delavcev na najnižji stopnji v Evropi. Zato tudi navadno ne tožijo. Kopači zaslužijo baje v akordu precej več kot bi na časovno merdo. Dno je zabetonirano že

do Pollakove tovarne, nad dve tretjini dolžine, poglabili bodo pa še okrog 300 m struge in zabetonirali dna. S tem delom bodo lahko gotovi do termina, do 20. septembra, če jih ne bo zadrževalo slabo vreme. Zadnje čase zabetonirajo povprečno po 13 metrov dolžine struge na dan. V delu, ki ga zdaj poglabljajo, je precej materijala, približno 3 m visoko, zato delo ne morega zdaj poglabljajo, je precej materijala, približno 3 m visoko, zato delo ne more bolj napredovati.

— Ponedeljek in sobota sta bila danes na živilskem trgu. Trg je bil založen kot ob tržnih dneh in gospodinje so se precej zalagale v živila, ker je jutri zopet praznik. Pri cenah ni bilo opaziti nesar posebnega. Mnogo je bilo dobrih hrušk, ki so jih prodajali po primerni ceni, po 4 do 4,50 Din kg. Sadja je čedalje več, čeprav letos ni tako bogata letina kot je bila lani. Kmetje pravijo, da bo malo poznih jabolk. Vendar pa lahko upamo, da bo naš trg dobro založen z njimi.

ZOBOZDRAVNIK

DR. JOŽE RANT

ne ordinira od 14. do 31. avgusta t. l. 8710

— Ljubljano poglabljajo tudi v Mostah, in sicer pod sotočjem Ljubljanice in Gruberjevega prekopa, blizu močanskega gasilskega doma. Delajo že skoraj 14 dni. Kot znano, so razdrli zagateno steno v Vodmatu, da bi se voda v spodnjem delu struge hitreje odtekala ter da bi ne zastajala v mestu, med cukrarno in Kodeljevimi; toda z odstranitvijo stene ni bilo mnogo pomagano, voda se še vedno ni mogla odtekat dovolj hitro. Ovirala jo je še nižje skalnata, konglomeratna stena. Skalnat greben sega približno 50 m v dolžini. Ko je visoka voda, teče seveda naglo ter se ne opazi, da bi jo oviralo neravno dno. Tudi zdaj, ko je voda precej nizka, ne sega greben iz nje, zato morajo delavci delati v vodi, ki jim sega skoraj do pasu. Skale razstreljujejo. Zanimivo je opazovati eksplozije, ki nudijo sliko, kot da se je razpočila v vodi mina. Kvišku pljuske cel sap vode. Iz vode vrže tudi precej delček kamenja. Naboje izolirajo s smolo, ker jih morajo vtahtiti v vodo. Dela izvršuje Ljubljanska gradbeno družba v režiji Terenske sekcije. S to poglavitno bo precej pomagano ter se bo voda odtekala mnogo hitreje. Grebena so odstranili približno 0,75 m globoko.

— Dva krasna filma v Elitnem kinu Matič. Samo se danes si lahko ogledate prelepo muzikalno komedijo »Svabeno potovanje v treh« z Brigito Helm v glavni vlogi. Prijatelji lepih filmov, ki so videli ta film, so se z največjim navdušenjem izrazili o njegovi lepoti in se pri tem izvestno zabavali. Brigita Helm, ki igra v filmu glavno vlogo poleg Karlweisa in Lannerja, je v svoji igri odlična in fascinira po svoji lepoti vsakega gledalca. Samo še danes torej lahko vidite to »nenaravno« svabeno potovanje v treh, kajti jutri bo v Matič še v spored, in sicer večfilm »Ljubimkanje« po istoimenskem Artur Schnitzlerjevem dramskem delu. »Ljubimkanje« je največja ljubavna pesnitev, balada o sreči in zli usodi dveh mladih src. Divno, prekrasno filmsko delo, ki globoko zajame resnično življenje. Predstavlja nam dve mladi zaljubljeni srca na višku sreče, v polnem razmah bohotno cvetočega življenja in bolesto pretresljivo katastrofo istih dveh. Magda Schneider, Wolfgang Liebenauer, Willy Eichberger in Paul Hörbiger, vsi podajajo pod izvrstno režijo M. Ophülsa dokaz o najodličnejši sposobnosti svojega umetniškega predstavljanja. Ker je »Ljubimkanje« eno najlepših del filmske umetnosti, ogled filma vsakomur najtopleje priporočamo.

ZOBNI ZDRAVNIK

dr. SREČKO PUHER

GREGORČEVA UL. 32 Telefon 20-70

zopet redno ordinira

od 1/7 do 1/12. in od 2. do 5. ure

— Umrla so Ljubljani od 4. do 11. avgusta Urbančič Marija, roj. Tršar, 44 let, žena poštnega uradnika, Devinska ul. 3, Florjanič Ladislav, 81 let, uradnik Slov. Naroda, Hramniška c. 9/pr., Kovac Angela, sestra Rozina, 29 let, usmiljenka, Slomškova ul. 10, Fatuš Ljudevit, 63 let, železniški uradnik, Zidovska steza 1/1, Janovak Franc, 79 let, bivši postaršnik, Jančigaj ul. 9/pr. V ljubljanski bolnici umrli: J. Jesenšek Ana, 38 let, šivilja, Ješe 1, oče, Šmartno pri Litiji, Drobnik Ivana, 46 let, branjeva, Kočevje 180, Klemenec Marija, roj. Jeras, 64 let, vdova železničarja, Cegnarjeva ul. 40, Babič Janiko, 36 let, kovač dr. želez., Izanska c. 147, Perčič Stanek, 3 mesece, sin delavca, Zg. Kašelj 79, Zagar Franc, 56 let, dinar, Sp. Zdobrava 6, Keme Izidor, 14 mesecev, sin služkinje, Konjsko 4 pri Krškem, Kropar Mirko, 18 mesecev, sin delavca, Klanc 38 pri Kamnu, Jerjav Janec, 39 let, sin posestnika, Rateče 76 pri Radovljici, Erzar Matija, 31 let, akademik, Kamnik, Perhacev Ignacij, 62 let, šef dnevnega urada za okolico ljubljanske, Vrhnova ul. 1. — Lj. Tovariške, maturantinja l. 1918 državna učiteljica v Ljubljani. Šestina od 15-letnic je 28. avgusta ob 15. uri padla pod Rožnikom. Prilite! Na veselo svidenje! Mina Selan.

Iz Novega mesta

ZOBNI ATELJE

8647
dentista Filipa Ogrica v Novem mestu (nad pošto) na sprejema strank od 20. avgusta in od 5. do 10. septembra 1933. Oddaljenim cenj. obiskovalcem se priporoča pisarna prijave.

V gledališču.

— Predstava se je začela, hodite tiho.

— Zakaj pa? Kaj že vsi ljudje spe?

Ce.

Perzijski general je pisal lacedemonskemu vojvodi Lysanderu grozeče pismo: »Če vderem v Grčijo, pokončam vse z ognjem in mečem«.

Lysander mu je pa odgovoril z eno samo besedo: »Če ...«

Kako žive naši v Ameriki

Kaj pripoveduje g. Avgust Kollander — Amerika ni več obljubljena dežela

Ljubljana, 14. avgusta. Te dni odhaja nazaj v Ameriko gosp. Avgust Kollander, lastnik slovenske ameriške potovalne pisarne v Clevelandu, ki že več let organizira in osebno vodi skupna potovanja naših tam živčih izseljencev v njih staro domovino in ki je pripeljal tudi letos večjo skupino na sokolski zlet. 20 let že živi tam med našimi ljudmi, pa zato pozna njih življenje prav podrobno. Tik pred odhodom v novo domovino sem se oglašil pri prijaznem gospodu, ki mi je povedal o naših tam preko »luže«, in o sebi nekaj zanimivosti.

V 20 letih si je ustvaril tam prav lepo eksistenco. Sprva tudi njemu ni bilo z rožicami postojalo. V Poljčanah, kjer preživi vsako leto kratak čas s svojo priletno mamo, se je izučil za trgovskega sodnika. Trgovski poklic mu ni ugaljal, pa si je izposlil 125 dolarjev (bilo je to leta 1912) in hajdi v Ameriko. Imel je srečo, da je takoj dobil delo v Milwaukeeu, kjer je v neki tovarni šel usnjenke kože. Prišel je kmalu v pisarno. Poleg tega je bil še zastopnik takratnega največjega ameriškega slovenskega lista »Glas naroda« in drugo. L. 1919 je vstopil v službo pri znanem slovenskem zastopniku v New Yorku g. Leonu Zakrasku kot poslovodja, pozneje kot družabnik potovalne pisarne v emigrantskem mestu Clevelandu, kjer ima zdaj v tamošnjem slovenskem Narodnem domu lastno potovalno pisarno in urad za pošiljanje denarja je tudi javen notar.

V milijonem mestu Clevelandu, pravi g. Kollander, živi danes okrog 60.000 Jugoslovencov (45.000 Slovencev, 12.000 Hrvatov in 3000 Srbov). So to kajpak rednoma delavske družine, zaposlene v avtomobilskih tovarnah; le nekateri njih otroci so tudi našli pot v boljše poklice: kot zdravniki, odvetniki, učitelji itd. Žal sta dve generaciji naših ljudi že skoro poangležili, čeprav je tam 7 Narodnih domov, 4 cerkve s tolikimi šolami (tu se posebno polaga važnost na slovenski jezik) in tudi v Narodnih domovih so po sobotah polne slovenske ure. Razen tega je še več drugih zavodov in društev jugoslovanskega značaja, ki skrbijo, da naši izseljenci tamkaj ne pozabijo svoje narodnosti. So to poleg mnogih dobrotelnih društev sokolska društva, športna društva, številna kulturna društva in razni klubi: klub Ljubljana, klub Kranj, klub Soča itd. ter mnogo pevskih društev, med njimi najmočnejše »Zarja«, ki skrbi tudi za vzpiziranje jugoslovanskih oper.

Do zadnjega je bilo življenje tam še znosno, morda celo prav lepo. (Delati je bilo seveda treba vedno). Odkar pa je zajela po l. 1929, tudi Ameriko gospodarska kriza, je postal življenje pri nas mnogo slabše kot pri vas: val brezposelnosti je zajel množice delavskih družin in je bilo — bodi v ilustracijo povedano — samo v pretekli zimi 35.000 takih družin, ki so jih preživljale razne dobrodelne in podporne družbe. Vendar je še šlo od oktobra 1932 pa do junija 1933 za praznike in druge prilike samo preko ene firme 1.200.000 Din v staro domovino. Danes se tu ne gleda več na prihranke, vsak je zadovoljen, da zasluži toliko, da se za silo preživi. Amerika danes nikakor ni več obljubljena dežela.

Kdor je tako srečen, da ima delo, zasluži danes približno 4 dolarje (170 Din) dnevno, računati pa je treba s tem, da se večkrat tudi delo za dan ali več prekine. Razmeroma se živi v Ameriki še vedno cenjeje. Obleko dobiš za 12, čevlje že za 2 dolarja, srajco za 25 centov, že dobre in boljše cigarete (20 komadov) za 5 do 8 Din, tobak je seveda poceniji iz Evrope. Za 400 dolarjev dobiš že lep avtomobil, ob ugodnem nakupu, če je lastnik v stiski, kar v teh časih ni redkost, pa že za 25 dolarjev. Zato pa ga tudi ima, odnosega ga je imel skoro vsak delavec, kar ni čuda v deželi avtomobilov.

Jugoslovanska naselbina obstoja večji del iz dvonadstropnih hiš, kjer sta nastanjena po dve družini. Hiše so lesene, a z vsem komfortom opremljene. Radio skoro povsod. Naši ljudje, od katerih je največ Prekmurcev in Dolenjcev, so pridni in delavni, le ob nedeljah se radi porazveselijo. Takrat odidejo s svojimi avtomobili na deželo, kjer prireajo razne piknike, ki so tam zelo v modi.

Politično so razdeljeni v republikansko in demokratsko stranko z najbolj razširjenima dnevnikoma »Enakopravnost« in »Ameriška Domovina«.

Odprava prohibicije je naraščajočo brezposelnost delno omilila, ker se je v tovarnah za izdelovanje steklenic in sodčkov našlo dovolj dela, saj so bili Američani za ta primer slabo pripravljeni. Pol litra piva stane zdaj 10, boljše 15 centov, liter vina pa 25 centov. Vino sicer tam še ni javno dovoljeno, a za lastno uporabo ga ima lahko vsak doma največ 200 galunov (galun 4 litre). In tako se vina pri naših ljudeh tam dokaj popije.

Po prihodu g. Kollandra v Cleveland so skupna potovanja rojakov, ki so udobnejša in cenejša, v staro domovino nenadoma oživela. Voznja po francoski liniji z brzoparnikom »ile de France« traja 7 dni, stane pa v III. razredu sem in tja 182 dolarjev. Največ potnikov, pravi, sem imel l. 1930 (nad 500). Letos jih je pripeljal okrog 40. Nekaj teh, ki imajo že delo ali so drugače vezani na svojo novo domovino, se 26. t. m. vrne, večina jih pa ostane doma, ker so spoznali, da se tukaj zdaj boljše reže zanje kruh, kakor v nekdanji obljubljeni deželi — Ameriki.

IV. Kovič.

Slovinci v Ameriki

V Pueblu je postal žrtev avtomobilske nesreče 36letni Joe Šiškar, doma iz Gradišča pri Turjaku. 4. julija se je peljal z Antonom Zemljakom v avtomobilu, ki se je blizu Puebla prevrnil in Šiškar je dobil težke notranje poškodbe. V avtomobilu so bili tudi njegova žena Kristina, sin Jože in Šiskarjeva sestra Marija Ogolin. Šofer Zemljak in Šiskarjevi svojci so bili tako poškodovani. V Mc. Intyre je bil ubit pri delu v rovu Nikolaj Kavšek. Nanj je padla velika skala in je oblezel na mestu mrtve. V South Forku se je pri delu v premogovniku smrtno ponesrečil 57letni Jakob Korošec, doma iz Cerknice. V Ely je vlak do smrti povozil Janeza Mohorčiča. Pokojni je bil doma z Dolenjskega.

V Clevelandu je umrla v bolnici po teški operaciji žena znanega slovenskega

dekoraterja in slikarja Franciška Likar, stara 50 let. V Ameriki je bivala 29 let, a rojena je bila na Češkem. V Buenos Airesu je pobrala pljučnico krojačka Antona Lebana. Pokojni je bil doma iz Gorice, v Ameriki je bival 20 let. V Los Angelesu je umrla M. Parkelj, roj. Trobec, doma iz Poljanske doline. V Greaneyu Minn. je umrla Fran Globočnik, doma iz Novega mesta. Kosil je travo, pa se je naenkrat zgrudil in izdihnil. Bil je prvi slovenski naseljenec in gostilničar v Chisholmu. V North Chicagu je umrla po dolgi bolezni Ivana Novak, roj. Šušteršič, doma iz Brezovice. V Clevelandu je podlegla operaciji slepica Roza Weiss, roj. Ratej, doma iz Ponikve ob južni železnici. V istem kraju je umrl po dolgi bolezni Martin Mežar, star 43 let, doma iz vasi Mali Podlog, fara Leskovec pri Krškem. V Delmontu je podlegla operaciji Antonija Retar, roj. Jakomini; stara je bila 29 let in doma iz Ljubljane. V Readingu je umrl Peter Jakobčič, star 62 let, doma iz vasi Cerkvišče, fara Podzemelj. V Milwaukee je umrla v bolnici aglina družvena delavka Nelja Tratar, stara 32 let. V istem kraju je umrla Angelina Švigelj, stara komaj 20 let. V Red Lodge je umrl Joe Klopčič, star 44 let, doma iz Krašnja.

Iz Celja

— c. Poroka. V nedeljo, 13. t. m., ob 9. dopoldne se je poročil v župni cerkvi v Celju g. Karl Fuchs, tovarnar, župan in predsednik Trgovske zbornice v Krasnoh na Češkoslovanskem, z gđ. Luizo Schrammovo, hčerko trgovca z glasbihi g. Vasilja Schramma v Celju. Bilo srečno!

— c. Pri Borzi dela v Celju je bilo 10. t. m. v evidenci 731 brezposelnih (700 moških in 31 žensk) napram 752 (730 moških in 22 žensk) dne 31. julija. Delo dobijo: 1 oskrbnik, 7 godalnih delavcev, 3 hlapci, 2 mizarja, 1 čevljar, 1 mesar, 2 zidarja, 1 natakar, 2 slikarska vajenca, po 1 mizarjski, čevljarjski in mesarski vajenec, 8 kmečkih dekel, 5 služkinj, 3 natakarice, 1 prodajalka za buffet, 1 kuharica k orožnikom, 1 sobarica in 1 postrežnica.

— c. Huda nesreča invalida. Pred dnevi je doletela 34letnega posestnikovega sina invalida Karla Brinova iz Gotovevi pri Zalcu, ki ima zlomljeno hrbtenico in se vozi s posebnim vozilom, težka nesreča. Padel je z vozilca in si zlomil levo nogo. Rečevo se prepeljalo v celjsko bolnico.

— c. Najdba. Dne 10. t. m. je bila v damskem kopalšču najdena damska zapetna ura iz double zlata. Dobi se pri oskrbnici damskega kopalšča.

— c. SK Jugoslavija (Zagreb) : SK Celje 3 : 2 (1 : 2). V nedeljo, 13. t. m., popoldne je bila na Glaziji ob prisotnosti okrog 300 gledalcev odigrana prijateljska nogometna tekma med prvorazrednim moštvom SK Jugoslavije iz Zagreba in SK Celjem. Zagrebčani, ki so nudili lepo, temperamentno igro z dobrimi kombinacijami, so zmagali v razmerju 3 : 2 (1 : 2). Moštvo SK Celja je nastopilo v svoji najmočnejši postavi in je bilo v prvem polčasu ter v drugi polovici drugega polčasa v premoči, v prvi polovici prvega polčasa pa je močno popustilo, kar so gostje v polni meri izrabili v svoj prid. Izvrstni zagrebški vratar je rešil mnogo nevarnih situacij in je v veliki meri pripomogel svojemu moštvo do zmage. Goli za SK Jugoslavijo so padli v 8. minuti prvega ter v 5. in 9. minuti drugega polčasa, gola za SK Celje pa v 2. in 23. minuti prvega polčasa. Koti 5 : 3 za SK Celje. Tekmo je sodil g. Svetek objektivno, izpregledal je je več napak. V predtekmi je rezerva SK Olimpa porazila rezervu SK Celja v razmerju 3 : 0 (2 : 0).

Vprizoritev pod metliško lipo

Stroj, ki zna skoraj misliti

V Ameriki so izdelali novega robota, ki bo opravljal namestu človeka tudi težja dela

Nov stroj, ki na presenetljiv način obvlada v najrazličnejše menjačih okoliščinah druge stroje, so izdelali v dnu v tehnološkem zavodu ameriške države Massachusetts. Novi robot nadomestuje človeka pri kompliciranem računalnem delu, je pa tudi velikega pomena za letalstvo, ker vse kaže, da bo lahko uspešno vodil letala, seveda pa tudi parnike. Naloga robota je slediti za krivuljo, zarisano na papirju in po nji spremljati računalni stroj. Krivulja lahko izpremeni svojo smer kakorkoli. Stroj jo vidi in ji sledi zelo točno, in sicer s svojim električnim očesom, s fotoelektričnim celico, ki so v nji različne pojačevalne naprave in občutljivi elektromotorji.

Med električnim očesom, ki zre skozi ozko špranjo na krivuljo, in motorjem je zveza. Če je električno oko baš nad krivuljo, motor stoji. Čim se pomakne levo ali desno od krivulje, se

vkluči motor in potegne oko na krivuljo. S tem se regulirajo deli stroja, ki morajo delati po krivulji. Luč, ki odraža rismo krivulje, vpliva na zelo občutljivo oko. Da bi moglo oko razlikovati eno stran krivulje od druge, je ena stran krivulje bela, papir na drugi strani se pa do krivulje počrni.

Konstruktorji tega robota mislijo, da bo lahko opravljal njihov stroj še druga težja dela. Tako bo električno oko bedelo nad kompasom in krmarilo, čim bi se magnetna igla premaknila, in sicer tako dolgo, da bo zopet dosežena prava smer. V principu deluje robot te vrste že na mnogih aeroplanih, ne zna pa delovati tako zanesljivo, kakor robot, ki so ga izdelali te dni v Cambridgeu. Stari robot je tako dolgo iskal, dokler ni našel smeri in jo moral ubrati aeroplan, novi robot pa takoj najde pravo smer.

Bodoči človek

Marsikoga zanima, kakšen bo človek čez nekaj tisoč let, čeprav je vsakemu jasno, da mu je usojeno le kratko življenje. Neki francoski zdravnik zatrjuje, da bodo bodoči ljudje mnogo večji od sedanjih, roke bodo imele znatno večje, stopala na nogah bodo daljša, pač pa izgubi človek mežinec na nogah. To bo najbrž zakrivila tesna obutev, mežinec je že zdaj tako stisnjen, da postaja vedno manjši in zato je res verjetno, da bo končno izginil. Usta in nos postanejo lepša, glas se bo pa povzegal. Moški glas postane podoben ženskem, bas in bariton bosta zelo redka.

Ženski možgani postanejo po mnenju francoskega učenjaka popolnoma enaki moškim in ljudje bodo skoraj sami geniji. Pač se pa ne obetajo človeštvu zlati časi glede las. Moški bodo vsi plešasti, le ženskam ostanejo še lasje, ki si jih bodo ondulirale kakor sedaj. Kar se tiče notranjosti našega grešnega telesa, izgine debelo črevo, tenko pa postane še tanjša in krajša. Sploh bodo vsi notranji organi človeškega telesa manjši in tudi zobje postanejo manjši.

Samomor pustolovske lepote

V eni izmed pariških bolnišnic se je zastrupila te dni z veronalom znana pustolovka Lucie Polnayeva in njen samomor je vzbudil senzacijo daleč po svetu. Polnayeva je bila hči bogatega žida iz Budimpešte, bila je sloke, visoke postave, čudovito bele polti in zelo inteligentna. Govorila je gladko angleško, francosko, italijansko in nemško. Bila je tudi odlična sportnica, znala je izborni jahati, v umetnem drsanju in tenisu si je pa priborila več prvih nagrad. Njen oče je ustanovil v mladosti parobrodno družbo »Atlantik« ter postal njen predsednik in generalni ravnatelj. Njegovi otroci so doraščali v razkošju, toda prav za prav brez staršev, kajti mati jim je kmalu umrla, oče je bil pa preveč zaposlen s špekulacijami in z njim so lahko občevali večinoma le potomci njegovih tajnikov, ki jih je imel kar sedem.

Ko je prenehala konjunktura, je izgubil Polnay težke milijone. Pred osmimi leti se je dala Lucie kot 19letno dekle krstiti in zato ji je oče odredel vsako podporo. Hči ga je tožila, češ, da je on kriv, da ni za nobeno delo, ker jo je vzgajal v razkošju in zato je njegova dolžnost podpirati jo tudi kot polnoletno. Sodišče je pa zvrnilo njeno tožbo, češ, da ni utemeljena. Lucie se je potem zaljubila v nekega zdravnika, ko ji pa oče ni dovolil omožiti se z njim, je vzela nekega huzarskega nadporočnika. Ta zakon je bil pa čez nekaj mesecev ločen in Lucie se je odpeljala v Pariz, kjer je začela pustolovsko življenje. V Monte Carlu je zaigrala več tisočake, imela je več ljubavih razmerij, slednjič se je pa začela sistematično zastrupljati z morfijem in ko-

kainom, kakor je pač navada pri takih ženskah. Tako je telesno, finančno in družabno vedno bolj padala, dokler se ni v 27. letu starosti zastrupila. Maurice Dekobra, ki se je bil seznanil z njo na francoski rivijeri, je obdelal njeno burno življenje v enem svojih romanov.

Codos in Rossi o svojem poletu

Na marseillem letališču v Marignanu sta pričakovala v četrtek slavna francoska letalca Codos in Rossija med drugimi konstruktorji letala Louis Bleriot in letalec Bossoutrot, ki je spremljal Rossija na vseh rekordnih poletih. Po 22. uri so mu brzojavno

sporočili, da prispeja letalca čez eno uro v Marignan. Tistega dne sta bila v zraku skoraj že 17 ur, kajti Rayak sta bila zapustila ob 5. jutraj in samo dve uri sta počivala v Rimu. V prostorih ravnanstva so bili zbrani na letališču predstavniki oblasti in letalstva. Točno ob navedenem času se je prikazalo letalo nad letališčem in se v lepih spiralah spustilo na tla. Navdušenje velike množice občinstva je bilo nepopisno. Na ramah so odnesli letalca v pisarno. Codos je prijazen odzdravljaj, Rossi je pa molčal in se oziral ves čas na letalo, menda v strahu, da bi ga navdušena množica ne razbila.

Letalca sta pripovedovala, da ju veselijo, da sta dosegla svetovni rekord na daljavo. Delala sta pa, da bi bil njun uspeh lahko še večji. Motor je deloval kakor ura, čeprav sta imela nad oceanom zelo slabo vreme. Če bi ne bilo take vročine, bi bile zadostovale pogonske snovi za daljšo progo. V Siriji so juna priredili sijajen sprejem.

Codos je pripomnil, da je imel tam samo eno željo, kopati se v hladni vodi. V svoje veliko presenečenje sta našla v Siriji letalca polkovnika Pelletiera Doisyja, znanega po poletu iz Pariza v Tokio. Njegova eskadra je spremljala letalca na povratku do Egejskega morja.

Rossi je pripovedoval: »Ko sva odletela iz Newyorka, sva zašla takoj v gosto meglo. Za seboj sva imela komaj dober kilometer poti, pa sva se že posvetovala, ali bi ne kazalo vrniti se. Sklenila sva nadaljevati pot, dvignila sva se in letela nad meglo. Čez osem ur je naju zasačila prva huda nevihta. Zaman sva poskušala uiti ji v višave. Codos je usmeril letalo navzdol in precej dolgo sva letela samo 300 m nad morskno gladino. Videl sem pa samo motor in propeler, kajti gosti oblaki so segali prav do valov.«

Amerika v znamenju NIRE

Vse trdke, ki sodelujejo pri Rooseveltovem načrtu obnove industrije, dobe priročni znak

Največja zbirka metuljev

Najmarljivejši francoski zbiralec metuljev je starejši gospod Moulit po imenu, ki ima ob enem trgovino z metulji. V njegovi preteklosti je mnogo romantike. Moulit je iz premožne, pozneje obubožane rodbine. Njegov oče je bil stavbnik, ki je pa s ponesrečenimi špekulacijami z zemljišči izgubil vse premoženje. Prisiljen je bil sprejeti mesto v koloniji Guayana, kamor pošilja Francija težke zločince. Tam je Moulit gradil mostove, ceste in hiše. Že stari Moulit je bil strasten zbiralec metuljev in je seznanil s tem tudi svojega sina, ki je po očeta prekosil. Po cele noči je prebil v pragozdovih, od koder se je vračal z bogatim plenom.

V času, ko se je mladi Moulit lotil zbiranje metuljev, je bil največji okras zbirke vrste ogromen metulj iz Guayane, ki mu je znanstveno ime Morpho menelaus. Ta orjaški metulj se je dal zelo težko ujeti, v mreži se je pa tako besno branil, da je prišel v zbirko vedno oguljen in opraskan. Leta 1898, ko se je napotil Moulit v pragozd, je pa imel srečo, da je ujel tega velikega metulja nepoškodovanega. V hipu, ko ga je ves navdušen ogledoval in ko so se metuljeva krila krasno svetlikala na soncu, je pa priletel mimo drugi Morpho menelaus, in sicer tako blizu, da bi ga bil skoraj lahko ujel z roko. Za drugim je priletel še tretji in Moulit je oba ujel. Tistega dne j' je ujel dvanajst. Njegov oče je bil zelo vesel, ker še nikoli ni videl toliko orjaških metuljev skupaj. Mladi Moulit se je bil pa potem naučil, kako je treba tega metulja loviti. Spoznal je bil, da privablja lesketajoča se krila ujetega metulja druge metulje in tako se mu je posrečilo kmalu ujeti več tisoč metuljev in jih prodati. Povpraševanje po njih je bilo tako veliko, da so pozneje zaposlili nad 100 kazencev, ki so Moulitu pomagali loviti metulje. Kazenec je dobil za vsakega metulja tri franke. Ker so jih pa ujele mnogo, je cena kmalu padla.

Ko je imel mož že veliko zbirko teh

metuljev, mu je šinila v glavo misel, da bi lahko z njimi okrasil stanovanje. Metuljeva krila je dal vdelati v okvir in tako je nastala nova industrija, ki se je zlasti razširila v Angliji. Do svetovne vojne je bil ta okras zelo priljubljen, potem je pa prišel iz mode. Moulit je pa prišel pozneje na drugo misel. Iz metuljevih kril je začel sestavljati cele mozaike in te slike so bile tudi zelo priljubljene. Zadnje čase poskuša Moulit vtakati metuljeva krila v tkanine za ženske večerne obleke. Vse kaže, da se bo tudi ta moda razširila. Moulit ima največjo zbirko metuljev na svetu. Kot zbiralca ga je prekosil samo Walter Rothschild, ki ima nekaj redkih, krasnih metuljev, zaradi izredno visoke cene Moulitu nedostopnih.

Na Venero v 35 urah

Svetloba napravi v sekundi 300.000 km dolgo pot, tako da bi obletela v petini sekunde našo zemljo podrugikrat. Letalec, ki preleti v sekundi 28 m, bi priletel na luno v petih mesecih, do Venero bi rabil 5800 let, do solca pa 17.000 let, čeprav rabi solčni žarek za to pot le 8 in pol minute. Razdalja med zemljo in luno znaša 382.000 km, med zemljo in solcem 149.000.000 km, med zemljo in Venero pa 40.000.000 km. Če bi ustrelili iz topa in bi letela granata vedno z enako hitrostjo, bi prispela na luno v enem tednu, na solnce pa v 5 letih, do ene izmed najoddaljenjših zvezd bi pa rabila 3 do 4 milijarde let. V možnostih, računajočih z minimalno hitrostjo, ki je potrebna, da bi človek ušel privlačnosti zemlje, bi moral prevažiti 36.000 km na uro. Do Venero bi rabili s to hitrostjo 30 dni, do Marsa 44, do Saturna 3 leta, do Neptuna 9 let in pol, do Aldebarana, krasne rdeče zvezde prve velikosti v sozvezdju Bika, bi pa rabili 930.000 let. Tako dolgega dopusta bi nam seveda v nobenem uradu ne dali.

Francoski raziskovalec Lecorun je razmišljal o novih prometnih sredstvih, ki bi omogočila ljudem na druga nebesna telesa. Prišel je do prav zanimivih zaključkov, seveda samo v svoji fantaziji. Če bi se posrečilo hipoma sprostiti energijo, ki jo ima v sebi 400 kg radija, bi prišli na Venero v 37 urah in potni stroški bi znašali samo dobrih 25 milijard Din. Na luno bi bilo potovanje s takim prometnim sredstvom cenejše, a državni uradniki bi morda imeli še popust. Toda nesreča je v tem, da premore zdaj ves svet samo 300 gramov radija in predno ga bomo imeli 400 kg, bo preteklo še mnogo vode.

Ramsay Macdonald

angleški ministri predsednik, bo po zadnjih vesteh zaradi neuspehov na londonski konferenci odstopil. Pripravljen pa je prevzeti mesto poslanika v Washingtonu.

Idealne banane

Pridelovalce banan je stala zadnja leta težke milijone tako zbrane panamske bolezni banan. Vsa sredstva so odpovedala, dokler je nevarna bolezen razsajala, in vsi prizadeti nasadi so bili uničeni. Zdaj se je končno profesorju Cheesmanu v Trinidadu v zavodu za tropično poljedelstvo posrečilo po dolgoletnih poskusih obvarovati pridelovalce banan novih milijonskih izgub s tem, da je začel gojiti banane, ki so imune proti nevarni panamski bolezni. Že v marcu 1925 se mu je posrečilo umetno vzgojiti novo vrsto banan, ki jim je dal ime IC1 in ki so pokazale veliko odpornost proti bolezni. Svoje poskuse je nadaljeval in končno je dobil banano, ki ji nevarna bolezen ne more do živga.

Za idealne veljajo banane, zavarovane proti panamski bolezni, ki pa imajo vse trgovske lastnosti prvovrstnih banan. Poleg tega se zahteva ne predebela koža, banane morajo prenesti dolgo vožnjo in biti morajo lepe. Posebno težko je bilo vzgojiti novo vrsto banan brez pečk. Potrebno je bilo dolgo medsebojno oplojanje nove pridobljenih rastlin, predno se je posrečilo dobiti močno seme. Novo seme banane meri v premeru 2½ cm, je črno in zelo trdo.

Neverjetno.

Poglej tisto debelo, nafrfuljeno damo. To je milijonarka. Lani sem jo videl, ko ni imela na sebi niti srajce. Beži no, saj ni mogoče! Kako da ne? Videl sem jo v kopalni obleki v kopalnici.

Danes neprekinjeno zadnjikrat ob 4, ¼ in ¼ 10 zvečer

Svatbeno potovanje v treh

BRIGITA HELM

OSKAR KARLWEIS
SUSI LANNER

Muzikalna komedija.
Režija JOE MAY

JUTRI PREMIERA!

LJUBIMKANJE

Najnežnejša balada ljubezni dveh mladih src.

Po istoimenskem dramskem komadu ARTURJA SCHNITZLERJA

Magda Schneider

Willy Eichberg,
P. Liebeneiner,
Paul Hörbiger

GLOBOKO PRETRESLJIVO!
NEPOZABNO!

Predstave ob 3, 5, ¼ in ¼ 10 zv.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Iz Metlike

— Vrli Sokolčič ljubljanskega Sokola I, ki so delj časa taborili ob Kolpi, so se v ponedeljek vrnili v Ljubljano, vsi zagoreli in zdravi. Slovo je bilo žalostno, ker so se počutili pri nas odlično in so bili ves dan v naravi, pa so obljubili, da prihodnje leto zopet pridejo k nam.

— Javen nastop priredi na praznik vnebovstajanja v torek 15. t. m. vrli sokolska četa iz bližnjega Podzemlja. Na programu imajo tudi plavalne tekme in štafeti tek na 5 km. Razveseljivo je, da se širi sokolska ideja po naših vaseh, še posebno pa taki javni nastopi, ker vplivajo na mladino mnogo bolj, kakor posedanje po gostilnah, kar rodi pozneje pretepe in poboje. Naj bi se naša mladina čim bolj agilenje udeleževala v sokolskem delu, ker istemu ni edina svrha le telovadba, nego tudi prosvetna in gospodarska povzdiga naše vasi. Naša sokolska društva bi lahko večkrat prirejale take nastope, pa tudi predavanja iz raznih panog, katerih bi se naše ljudstvo prav rado udeleževalo.

— Nov železobetonski most čez Kolpo bodo menda kmalu pričeli graditi, ker je zelo potreben. Gradbo je prevzelo podjetje Slavce iz Kranja, v sredo pa je teren pregledala komisija. Most bo grajen na istem kraju, kjer stoji dosedanja leseni, ali pa prav blizu njega.

— Tudi metliški Sokol noče zaostajati, pa priredi v nedeljo 20. t. m. v Metliki javen nastop s telovadbo in drugimi točkami. O nastopu bomo še obširneje poročali. — V bližnjem Ozlju so v soboto postavili v grajskem parku spomenik prvemu hrvatskemu kralju Tomislavu, katerega je, kakor tudi spominsko ploščo, prav okusno izdelal član Bratov hrvatskega zmaja Jaroslav Strecha. Spomenik je bil odkrit skromno in tiho, postavljen pa je takoj pri vhodu v park znamenitega zrinjsko-frankopanskega gradu. Istega dne so v parku postavili tudi spomenik lurske matere božje, ki ga je naravnost iz Lurda prinesel znameniti kaplan prof. Zlatko Kolander. Park in grad sta s temi spomeniki mnogo pridobila, pa naj bi si jih tudi vsi naši izletniki in letoviščarji iz Metlike ogledali.

— Letoviščarje je letos precej v samu Metliki, pa tudi v bližnjih krajih. Nedavno je bil tu na daljšem počitku prvi sokolski podstarosta br. Gangl, sam metliški rojak, sedaj pa je že nekaj dni med nami prof. Saša Santel, ki pa seveda v svoji marljivosti poleg počitka tudi slika.

Iz Radovljice

— Tujski promet je letos v vsem radovljiškem območju zelo živahen, kar se zlasti opaža po gostilnah, kjer imajo dnevno po 50 m tudi več stalnih gostov. Že danes je gotovo, da se z otvoritvijo prvovrstnega kopalnišča razvojača doba tujkega prometa v Radovljici šele pričeta. Predvsem bo seveda treba poskrbeti za zadostno število tujskih sob, ki se bodo že dobile, saj se domačini, ki reflektirajo na goste, lahko za poletne mesece nekoliko etisnejo. In pa za propagando bo treba poskrbeti, brez te ni nič. Po cestah je vse dneve najživahnejši promet z vozili vseh vrst, ki vozijo letoviščarje. Teh je letos zlasti na Bledu izredno veliko in naprav. Ima ta naša letoviščarska rezidenca vsemestno utje. Videti je, da bo imela Gorenjska plat vedno svojo ceno, katere vrednost bo še povišana s smotrenim pridobivanjem tujsko - prometnih naprav.

— Silna pripeka - hudo neurje. Tako je bilo v soboto popoldne. Sonce je pripekalo do neznosnosti, proti večeru pa so se prikazali kakor iz tal zrasli na vseh straneh oblaki, ki so kmalu zatemnili nebo. Med neprestanim bliskanjem, treskanjem in grmenjem se je vili dež, pomešan deloma z drobnim tobo. Nevihta pa se je kmalu pomirila in naslednje jutro nas je poudarila solnčna nedelja. Kaže pa, da bo s vročimi dnevi kmalu pri kraju.

— Letake je sipalo letalo ljubljanskega Aerokluba v nedeljo jutraj nad Radovljico. Vabili so na veliki letalski miting. Ljudje so ističih pridno segali, mladina pa je poskrbela, da ni šel menda niti en letak v zgrubo. — Begunclji ne bodo zaostajali. Kakor izveemo, se pripravljajo tudi Begunclji, da zgrade primerno kopalnišče. Predvidoma bodo pričeli s deli prihodnje leto, vodo bodo pa zajemali iz potoka Blatnice. Kopalnice bo za Begunce velika pridobitev. V mrzli vodi se bodo lahko hladili domačini, pa tudi tujce bodo na ta način privabili.

Wl. Szaniawski:

Kultura zahteva žrtve

Gospa Jozefina Tuwidajska je oni dan gođovala. Gostov se je bilo zbralo mnogo, toda razpoloženje ni bilo baš najboljše.

Vzrokov je bilo več.

Glavni je bil v tem, da je bila pogostitev tako, tako... hm, kakor je pač v teh hudih časih. Že to ni moglo zanešati med goste zaželjenega navdušenja. In pa ta zabava - vsak govori samo o svojih križih in težavah, o dolgovihi, o znižanju plač, o padcu dolarja... same žalostne reči. Od kod naj se pa vzame zaželjeno praznično razpoloženje?

Gostiteljica sama se je dolgo premagovala. Zdaj s to, zdaj z ono prijateljico je navezala pogovor o vzvišenjših stvareh, pa nikakor ni mogla spraviti zabave v pravi tir.

Kdaj ste bili zadnjič v gledališču? Kaj so igrali? — se je obrnila k sosedi na desnici, znani ljubiteljski gledališčega sveta.

Zadnjič?... Počakajte malo... moram se spomniti... Če se ne motim pri »Papirnatem ljubčku« Szaniawskega.

— Ali je mogoče? Tako dolgo že ni-

ste bili v gledališču? Saj to je bilo v lanskem sezoni! Ali pa celo v predlanskem!

— Res je. Že mogoče. Toda prosim vas, kdo si pa more v teh težkih časih dovoliti zahajanje v gledališče? V letošnji sezoni še nisem bila v gledališču, pa bo kmalu končana.

— Tako je, tako, — je pritrdil nivo-las gospod na drugem koncu mize. — Ljudje, kakor smo mi, zdaj nimajo denarja za gledališče. Saj človek kmalu niti za dobro knjigo in pošten časnik ne bo imel denarja.

— Seveda, kulturne potrebe in zahteve morajo zdaj počakati, — se je oglašila dama z leve strani gosposdinje. — Zato pa tudi kultura propada z literati in igralci vred, — je pripomnil s tragičnim glasom svitolasi gospod.

Za hip je zavladala mučna tišina, dokler se ni oglašila zgovorna gospa Teobaldowa, mati dveh za možitev god-nih hčera.

— Eh, saj še ni tako hudo na svetu, da bi moral človek obupati. Saj se še najdejo ljudje, ki požrtvovalno in nesebično podpirajo kulturo... Jaz moram šteti vsak mesec lepe denarce, toda kaj hočemo! To delam za svojih hčerk!

— Bežite no!

— Da, da. Moja Paulinka bi brez gledališča nemara umrla. A mlajša, Ju-

linka, zopet kar požira knjige. Strašno, koliko jih prečita vsak mesec! Krav pot potim, toda hčerki imata svoje veselje.

— Ali je Julinka vpisana v tret, štiri-rih knjižnicah?

— V katera gledališča zahaja Paulinka? To morajo biti veliki izdatki!

— Kaj vam pa pride na misel, drage moje dame! Denarja nimam za take reči. Saj so mi še pokojnino poštno obrezali. Toda urečila sem to zadovo drugače. Imam dve sobici, ki ju oddajam v podnajem, kakor veste. V eni stanuje igralec, ki mi plačuje borih 80 zlotov, čeprav bi dobila od drugega najmanj sto, toda od njega dobiva Paulinka vsak dan gledališko vstopnico. V drugi sobici pa stanuje nekakšen urednik, revež, ki mi že drugič mesec ni plačal niti belice — najemninu mi plačuje sploh po desetakah — sicer pa delajo s njim v uredništvu tudi tako. No in ta nanosi moji Julinki vsakovrstnih knjig, da se kar utaplja v njih... Tako, zdaj vidite, koliko me stane ta kultura vsak mesec, a koliko zneso to na leto! Toda kaj hočemo — kaj bi ne storila ljubeta mati za svoje hčere?

In gospa Teobaldowa se je samozvestno ozrla po družbi, ki je kimala z glavami in znak priznanja.

A. D. Emery:

145

Dve siroti

Roman

— Boste že videli, gospod... Sicer pa, — je pripomnil in odložil obvezo, — zdaj nisem več zatekel in tudi zobje me ne bole več.

Položil je vato in ruto na mizo ter se obrnil k vitez, rekoč:

— Gospod, požuriti se morava.

— Kaj naj storim?

— Slečite tega moža.

In videč, da se vitez obotavlja, je pripomnil:

— Gospod vitez mi bo gotovo oprostil, da mu nalagam tako neprijetno dolžnost, toda sredstev nimam na izbiro.

Roger se je bil že sklonil nad Rumignaca in ga začel slačiti.

— Slečite mu hlače, — je dejal Picard, — jaz mu pa sezujem čevlje.

— Hitro opraviva to, Picard!

— Razumem vašo nestrpnost, gospod vitez, toda pozabiti ne smete, da najino delo še ni končano. Zdaj se pa izvolite sleči še vi.

— Čemu pa?

— Da zamenjate obleko.

— S kom?

In z roko je pokazal na zamazano ječarjevo obleko.

— Ne, ne, gospod, — je dejal Picard, — to si pridržim sam. Gospod vitez naj pa izvoli obleči mojo obleko.

Ta čas se je bil Picard že slekel.

— Obleči boste morali vso mojo livrejo, da vas ne bodo spoznali na prvem koraku, ki bi ga napravili pred temi vražjimi ječarji.

Picard je hitro preoblekel svojega gospoda.

— Vse je tu, — je dejal, — čevlji s

srebrnimi zaponkami, črne nogavice, telovnik in suknjič. Manjka samo tole, gospod, — je pripomnil in pokazal na svojo lasuljo, — in nič vam ne pomaga, z njo si morate pokriti svojo mladostno glavo.

Ne da bi kaj odgovoril je vitez vzel lasuljo in si jo pritrdil na glavo tako, da je spravlil pod njo vse svoje kostanjeve lase.

Picard je oblekel ta čas ječarjevo obleko.

Videti bi ga bil moral od blizu, kdor bi bil hotel odkriti njuno zvijačo. Drugače je bilo z vitezom, ki je imel obraz odkrit.

Toda Picard je mislil na vse.

— Zdaj ste na vrsti vi, gospod vitez, da vas začno boleti zobje, kar me bo primoralo obvezati vam obraz s tole vato in ruto.

Ko je bilo to storjeno, je stari sluga pripomnil:

— Zdaj nama preostaja samo še dobro zavarovati se proti presenečenju.

— Kaj pa misliš s tem?

— Da bi utegnili vrag zmotiti tega ali onega paznika, idočega mimo teh vrat, da bi pogledal skozi okence in tedaj...

— Res je, treba bo kako odstraniti tega moža.

— Nič lažjega, gospod, takoj se sami prepričate.

Prijel je ječarja za noge, vitez je pa namignil, naj ga prime za glavo.

In tako sta prenesla Rumignaca na posteljo, kjer sta ga pokrila z odejo tako, da se je videl izpod nje samo nos, da bi mogel dihati.

Ničesar nista prezrla, čeprav je bilo minilo od ječarjevega prihoda komaj dvajset minut.

Picard je stopil na stol in pogledal skozi zamreženo okno na dvorišče.

Dvorišče je bilo prazno. Opazil je vratca, skozi katera sta hotela pobegniti.

Vzel je iz svežnja ključ, ki mu ga je bil označil Rumignac sam, in držal ga je v roki.

Tisti hip so se pa začeli na hodniku težki koraki. Nekdo se je bližal in jasno je bilo, da pojde mimo Rogerjeve celice.

— Da bi mu le ne prišlo na misel odpreti okence in pogledati v celico, — je zašepetal Picard svojemu gospodu.

Molče je prijel vitez Picarda za roko; spogledala sta se v pričakovanju, kaj bo.

Kar je Picardu zastala kri v žilah.

Po hodniku prihajajoči mož se je ustavil baš pred Rogerjevo celico.

X.

Vitez de Vaudrey se je kar v glavi vrtelo. Upal je, da se mu bo s Picardovo pomočjo posrečilo pobegniti iz ječe in priskočiti na pomoč Henriki.

Po mračnem brezupu neskončnih dni in žalostnih, v ječi prečutih noči mu je zasijal žarek upanja.

Toda ta žarek je takoj ugasnil.

Še trenutek in vrata se odpro; njeni naklepi bodo odkriti. In znova se začne zanj muke samo s to razliko, da ga bodo stražili noč in dan.

Ta misel je učinkovala na mladega vitezja tako, kakor učinkuje na jetnika, ki se ne ustraši niti zločina, če mu more pomagati pobegniti iz ječe.

Če bi bil tisti hip paznik odprl vrata in vstopil v celico, bi bil Roger nedvomno planil nani. A miroljubni Picard bi bil gotovo sledil njegovemu zgledu.

K sreči se je mož na hodniku samo dotaknil vrat in odšel naprej.

Picardu se je zdelo, da je krenil mož po stopnicah, vodečih v višja nadstropja.

To je bilo dobro znamenje, kajti sicer bi bila v nevarnosti, da ga srečata v pritličju.

Picard je brž obrnil ključ v ključavnic. Težka vrata so se tiho odprla. Na hodniku ni bilo nikogar. Vse je bilo tiho.

Z drhtečo roko se je Picard dotaknil vitezove rame. To je bilo znamenje. Begunca sta pogumno stopila na hodnik.

Prišla sta v pritličje, ne da bi koga srečala. Tu sta pa zaslišala glasove iz stražnice. Roger se je ustavil. Picard je opazil, da se boji.

— Le pogum, prijatelj, — je dejal glasno, posnemajoč Rumignacov glas, in kar je le mogel tudi njegov gaskonski naglas; — to ni nič hudega, prespite se, pa bo vse dobro.

Prijel je vitezja prijateljsko pod roko kakor bi ga podpiral pri hoji. Tedaj sta pa morala mimo straže, stoječe pred stražnico. To je bila največja nevarnost, ki jima je pretiila od trenutka, ko sta začela pripravljati pobeg iz ječe.

Prav lahko bi se bilo pripetilo, da bi se jima straža približala z namenom izpregovoriti nekaj besed s dozdevnim ječarjem.

Na drugi strani je pa bilo morda v navadi, da se je javljala Rumignacova straža, ko je spremljal goste iz trdnjave.

Toda za razmišljanje ni bilo časa. Dozdevni ječar je vlekel svojega spremljevalca naprej.

Glasovi, ki sta jih zaslišala v pritličju, so bili glasovi vojakov. Veseleč se odsotnosti častnikov so fantje navdušeno kockali.

K sreči je bil na straži stoječi vojak obrnjen s hrbtom proti njima. Reče se ni mogel udeleževati igre in je moral samo od daleč gledati, kako se tovariši kratkočasijo.

Kar je obšla Picarda groza, tista

groza, ki obide tudi najpogumnejše v trenutku odločilnega koraka. Kolena so se mu začela šibiti in moral se je ustaviti.

Zdelo se mu je, da se je na trdnjavske zidu na straži stoječi vojak ustavil baš nasproti njega in da ga opazuje.

Strah je bil prazen, kajti vrli vojak se je strašno dolgočasil in počival je po dolgočasni hoji sto čevljev visoko nad zemljo.

Zdaj je moral vitez priganjati Picarda.

Videč, da omahuje on, ki bi mu moral biti vodnik, ga je pogledal tako, da je napel Picard vse sile, da bi premagal strah in malodušnost.

— Zgodi se volja božja! — je zašepetal, in trdnjajskih korakov je stopal za njim.

Pred njima je bila še pot čez glavno dvorišče, potem bi se morala pa požuriti do stranskih vrat.

Begunca sta globoko vdihavala svež zrak. Pred vrati na dvorišču je stala straža.

Picardu v čast je treba omeniti, da se mu je bil vrnil pogum in da je bil zopet gospodar svoje volje.

Stopil je pogumno pred vitezja, kot da mu hoče pokazati pot. Rumignac bi gotovo ne bil storil drugače.

Picard je takoj opazil stranska vrata. Skrivaj je zašepetal vitezju:

— Žive duše ni na dvorišču...

— Naprej torej! — je odgovoril Roger tiho.

Kot rečeno, je poznal Picard ključ od stranskih vrat, ker mu je bil Rumignac vse izklepetal.

Ta ključ je imel v roki, še predno je odšel z vitezom iz celice. Odločno je stopil k vratcem.

Preselitveno naznanilo!

Cenjeno občinstvo obveščamo, da se je **manufakturna trgovina**

MARA RAMOVŠ

LJUBLJANA, preselila iz Tavčarjeve ulice št. 2-I. sedaj na

Sv. Petra cesto št. 26

v prostore prejšnje trdnje Marija Rogelj. 8706

Državna razredna loterija

Dne 10. avgusta so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

Din 200.000 srečka št.: 59.389
» 30.000 » 25.023
» 20.000 srečki » 40.057, 88.885
» 10.000 srečke » 4.656, 9.692, 33.158, 46.343, 47.419, 80.063, 90.553
» 8.000 » 400, 10.625, 16.846, 21.449, 25.329, 32.751, 41.629, 43.460, 45.271, 50.414, 52.933, 55.029, 61.971, 81.418, 93.587, 98.888, 98.924
Din 6.000 srečke št.: 3.962, 13.362, 14.986, 17.079, 22.355, 22.864, 43.004, 44.700, 52.428, 61.297, 63.865, 64.689, 74.588, 77.468, 79.701, 82.135, 91.491, 91.608, 95.621
Din 5.000 srečke št.: 1, 6.460, 6.685, 8.755, 11.822, 12.064, 27.358, 29.978, 35.155, 38.254, 44.971, 56.340, 63.638, 63.929, 64.886, 65.530, 65.963, 71.069, 72.997, 83.596, 86.878, 87.706, 92.153, 92.205
Din 3.000 srečke št.: 216, 4.658, 11.147, 11.465, 13.717, 17.889, 20.355, 26.673, 27.142, 31.890, 32.540, 38.239, 41.933, 46.741, 48.537, 54.961, 57.515, 61.317, 61.577, 62.878, 64.310, 67.477, 68.356, 69.502, 70.800, 79.984, 81.015, 84.755, 85.026, 87.186, 87.799, 91.067, 91.936, 94.531, 94.567
Din 2.000 srečke št.: 635, 1.547, 3.954, 4.613, 5.033, 5.685, 6.483, 6.584, 8.335, 8.475, 10.556, 11.054, 11.692, 12.144, 12.272, 14.653, 15.582, 16.117, 16.654, 17.084, 21.354, 21.777, 22.537, 23.005, 26.919, 27.396, 28.193, 29.122, 29.774, 30.106, 31.568, 32.065, 32.435, 33.235, 34.577, 35.278, 37.440, 37.310, 38.525, 40.227, 40.290, 41.576, 41.580, 41.906, 44.142, 44.614, 44.798, 45.055, 45.434
Din 1.000 št.: 45.739, 55.339
Din 1.000 št.: 4.405, 4.407, 4.462, 5.937, 5.959, 5.985, 10.858, 10.882, 22.750, 22.766, 22.775, 37.001, 37.077, 42.523, 42.525, 45.759, 58.319, 58.335, 58.377, 73.334, 88.266, 88.283

Dne 11. avgusta so bili v državni loteriji izžrebani naslednji večji dobitki:

Din 20.000 št.: 7.546, 85.469
Din 10.000 št.: 2.115, 2.550, 5.422, 16.179, 20.718, 29.019, 34.402, 38.331, 46.990, 57.642, 59.781, 60.951, 64.921, 86.767, 93.538, 96.137
Din 8.000 št.: 15.336, 19.604, 26.983, 31.134, 44.367, 45.268, 45.471, 45.727, 59.386, 61.712, 69.142, 71.065, 71.371, 71.846, 75.826, 85.325, 88.270, 94.517
Din 6.000 št.: 8.016, 8.870, 9.416, 12.905, 20.646, 21.121, 23.624, 25.477, 34.036, 36.636, 39.783, 41.419, 65.439, 82.065, 94.255
Din 5.000 št.: 4.877, 6.399, 10.683, 25.638, 28.202, 29.503, 37.054, 41.133, 42.792, 46.952, 47.403, 64.522, 65.155, 73.731, 92.505, 92.556
Dne 12. avgusta so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

Din 30.000 srečka št.: 9.945
» 20.000 » 48.981
» 10.000 srečke » 2.895, 3.744, 4.384, 15.811, 18.763, 34.527, 59.917, 72.190, 87.753, 91.436
Onim igralcem, ki jim bodo srečke izžrebane za manjše dobitke, bomo izžrebane srečke zamenjavali za neizžrebane, da bodo mogli igranje nadaljevati na visoke dobitke. Zrebanje bo trajalo vsaki dan do 31. avgusta.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

F

Moj mnogoletni sotrudnik, gospod

Banda Marko

se je nocoj smrtno ponesrečil v valovih Ljubljane.

Pogreb se bo vršil iz mrtvaške veže dne 16. t. m. k Sv. Križu. Zvestemu in delavnemu nameščencu hvaležen in trajen spomin.

V Ljubljani, dne 14. avgusta 1933.

FR. STUPICA, trgovina z železnino

Mali oglasi

Vaša beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! Na spravljanje brez znakov ne odgovarjamo. Najmanjši oglas Din 5.

PRODAM

4 BELE OLEANDRE prodaja Koko, Laško. 3269

AVTO CHEVROLET prodaja Maček, Slatna 1, p. Pilštanj. 3268

KUPIM

VSE RABLJENE STROJE kupim ter plačam najbolje. Pismene ponudbe na: Kulberg, Zagreb, Hatzova št. 30, s priložitvijo za 5 Din znak. 3250

ELEKTROMOTOR! 5-6 HP, istosmerni tok 110 voltov kupim. — Josip Šušteršič, Seničica, pošta Medvode.

SLUŽBE

VRTNAR samski, išče zaposlenje. — Malek, Vrbovec, Hrvatsko. 3270

PEKOVSKI POMOČNIK išče službo. — Mavc, Rašica, p. Velike Lašče. 3247

STANOVANJA

250.— DIN Mesečno stanovanje 2 sob, kuhinje in pritlikin — oddam takoj. — Naslov v upravi Slovenskega Naroda. 54/L

TRISOBNO STANOVANJE v II. nadstropju, Slomškova ulica se takoj odda. — Več pri kamnoseku A. Vodniku pri Glavnem kolodvoru v Ljubljani. 53/L

NEPREMIČNINE

HIŠO V VOJNIKU prodaja za 40.000 Din. Stojan, trafika, Šoštanj. 3271

ENONADSTROPNO VILO oddam v najem. — Pojasnila: Pogačar, Kamnik. 3249

PRIPRAVEN LOKAL svetel, ugodno oddam v Gospodski ulici št. 5. — Pojasnila istotam v trgovini glasbil. 3242

PRODAM TRGOVINO z mešanim blagom, event. tudi hišo. — Ponudbe pod »Sijajna eksistenca 3221« na upravo »Sl. Naroda«.

RAZNO

RESTAVRACIJA pri SESTICI jutri na praznik ter ob sobotah in nedeljah zvečer posebna specialiteta: nadevana paprika. 3223

Modna konfekcija Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/L

TELEFON 2059

PRENOČNA SUHA DRVA

Pogačnik, Bohoričeva 6.

NAJCENEJŠE LETOVIŠČE

v Poljanski dolini pri Ingliču v Srednji vasi pri Poljanah. Penzija Din 30. 3272

DOMAČE SALAME prvovrstne, samo pri I. Buzzolini, Ljubljana, Lingarjeva ulica (za Skofljo). 8236

KLAVIRJI, PIANINI

prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000.— naprej. — »MUSIKKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. — Popravlja in uglašuje najceneje. 9/L

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Cenik franco.

»TRIBUNA«, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

DUNAJSKI VELESEJEM

od 3. do 10. septembra 1933 (jubilejni sejem)

POSEBNE RAZSTAVE:

Pohišstvo — Električna in hišnega gospodinjstva — Novodobne plinske naprave — Kolektivne obrtne razstave — Radio razstava — Razstava avstrijske Radio-prometne d. d. »Ravag« — Dunajska moda v pleteninah — Salon za kožuhovino — Narodna obrt — Stavbne in cestne gradnje — Hiša v gradnji — Naselja — Iznajdbe — Zimsko-sportna razstava — Realitetni posredovalec in oskrbnik — 250 let dunajske kavarne — Razstava življenjskih potrebščin — Deležno in gozdno gospodarstvo Ni treba vizuma. S sejmko izkaznico in potnim listom prost prehod meje v Avstrijo. Madžarski vizum dobite pri prestopu meje, ko pokažete sejmko izkaznico. — Znatni popusti na jugoslovenskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranu in v zračnem prometu. — Vsa pojasnila in sejmke legitimacije (à Din 50.—) daje:

WIENER MESSE A.-G., WIEN VII. in v Ljubljani: AVSTRIJSKI KONZULAT, Dunajska cesta št. 31, ZVEZA ZA TUJSKI PROMET V SLOVENIJI (PUTNIK), Dunajska cesta št. 1 in ZVEZA ZA TUJSKI PROMET V SLOVENIJI, podružnica, hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIEJE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČ BARVNI TISK PISMA RAZGLEDNICE SLIKE, OSMRTNICE, OVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, POROČNA NAZNANILA IN VABILA

NARODNA TISKARNA